

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER

Diplomska naloga

SESTAVA IN ANALIZA LETNEGA POROČILA
PODJETJA

Peter Podobnik

Koper, 2008

Mentor: izr. prof. dr. Franko Milost

POVZETEK

Letno poročilo je prikaz uspešnosti poslovanja družbe za zunanje in notranje uporabnike. V današnjem času globalizacije in računalniški dobi postaja letno poročilo vedno bolj pomemben dokument, s katerim se predstavi posamezna družba. Glavni namen diplomske naloge je analizirati letno poročilo in ga predstaviti s kazalniki poslovanja. Teoretični del diplomske naloge opredeljuje pojmovanje in sestavne dele računovodstva. Opredeljuje tudi temeljne računovodske izkaze, iz katerih izhaja računovodsko analiziranje, poleg so zaradi natančne analize navedeni tudi kazalniki. Teoretični del je nato uporabljen na praktičnem primeru družbe Lotrič, d. o. o., in prikazuje analizo s kazalniki, izhajajočo iz dejanskih podatkov.

Ključne besede: računovodstvo, računovodsko poročilo, poslovno poročilo, letno poročilo, revizorjevo poročilo, računovodski kazalniki

SUMMARY

Annual report presents a company's performance to external and internal users. In the present time of globalization and computer era the annual report is becoming a more and more important document, which presents an individual company. The main element of the diploma thesis is the analysis of the annual report and its presentation with performance indicators. The theoretical part of the diploma thesis defines the accounting concept and components. It defines basic accounting statements, which are used for accounting analysis, where also indicators are stated for accurate analysis. Then the theoretical part is used in a practical example of the company Lotrič and it presents the analysis with indicators, proceeding from real data.

Key words: accounting, accounting report, business report, annual report, auditor's report, accounting indicators

UDK 657.375.1(043.2)

ZAHVALA

Zahvaljujem se svojemu mentorju, izrednemu profesorju dr. Franku Milostu, za veliko koristnih nasvetov in strokovno pomoč, direktorju podjetja Lotrič, d. o. o., iz Selc, gospodu Marku Lotriču, in ostalim zaposlenim v podjetju za pomembne informacije in gradiva o podjetju, mami Heleni za spodbude na poti šolanja. Še posebna zahvala pa gre moji družini, ki mi je stala ob strani pri šolanju in me moralno podpirala pri izdelavi diplomske naloge.

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Pojmovanje in sestavni deli računovodstva	3
2.1	Pojmovanje računovodstva	3
2.1.1	Izvajalni podsistem	3
2.1.2	Upravljalni podsistem.....	4
2.1.3	Informacijski podsistem	4
2.2	Računovodstvo v informacijskem podsistemu poslovnega sistema	4
2.2.1	Knjigovodstvo	5
2.2.2	Računovodsko predračunavanje	6
2.2.3	Računovodsko nadziranje.....	6
2.2.4	Računovodsko analiziranje.....	6
2.3	Vrste računovodstev	7
2.3.1	Finančno računovodstvo.....	7
2.3.2	Stroškovno računovodstvo.....	7
2.4	Pravna ureditev računovodstva	7
3	Gospodarske kategorije, ki jih preučuje računovodstvo	9
3.1	Statično opredeljene gospodarske kategorije	9
3.1.1	Sredstva	9
3.1.2	Obveznosti do virov sredstev	9
3.2	Dinamično opredeljene gospodarske kategorije	9
3.2.1	Stroški	9
3.2.2	Odhodki	10
3.2.3	Prihodki	10
3.2.4	Poslovni izid	11
4	Računovodski izkazi	13
4.1	Bilanca stanja	13
4.2	Izkaz poslovnega izida.....	15
4.3	Izkaz gibanja kapitala.....	17
4.4	Izkaz denarnih tokov.....	19
4.5	Razlagalna računovodska pojasnila	20
5	Računovodsko analiziranje	21
5.1	Računovodsko analiziranje	21
5.2	Vrste računovodskega analiziranja.....	21
5.3	Analiza računovodskih izkazov v času	22
5.4	Analiza računovodskih izkazov s kazalniki	22
5.4.1	Kazalnik stanja financiranja	23
5.4.2	Kazalnik stanja investiranja (naložbenja).....	23

5.4.3	Kazalnik vodoravnega finančnega ustroja.....	24
5.4.4	Kazalnik obračanja	24
5.4.5	Kazalnik gospodarnosti	25
5.4.6	Kazalnik dobičkonosnosti.....	25
5.4.7	Kazalnik dohodkovnosti	26
5.4.8	Kazalnik denarne tokovnosti	26
6	Podjetje Lotrič, d. o. o.	27
6.1	Osnovni podatki podjetja	27
6.2	Predstavitev podjetja.....	27
6.3	Reference podjetja.....	28
6.4	Poslanstvo, vizija in strategija.....	29
6.4.1	Poslanstvo	29
6.4.2	Vizija.....	29
6.4.3	Strategija.....	30
7	Predstavitev in analiza letnega poročila podjetja Lotrič, d. o. o.	31
7.1	Bilanca stanja na dan 31. 12. 2006	31
7.1.1	Sredstva	31
7.1.2	Obveznosti do virov sredstev	34
7.2	Izkaz poslovnega izida za leto 2006	37
7.3	Kazalniki stanja financiranja (vlaganja)	41
7.4	Kazalniki stanja investiranja (naložbenja)	42
7.5	Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja	43
7.6	Kazalniki gospodarnosti.....	45
7.7	Kazalniki dobičkonosnosti	46
7.8	Pregled vseh kazalnikov poslovanja	47
8	Sklep.....	49
	Literatura.....	51
	Viri.....	51
	Priloge.....	53

SLIKE

Slika 2.1	Sestavine računovodstva	5
Slika 4.1	Osnovna shema bilance stanja.....	15
Slika 4.2	Osnovna shema izkaza poslovnega izida	16

TABELE

Tabela 6.1	Osnovni podatki podjetja.....	27
Tabela 7.1	Neopredmetena dolgoročna sredstva (v EUR).....	31
Tabela 7.2	Opredmetena osnovna sredstva (v EUR)	31
Tabela 7.3	Amortizacijske stopnje podjetja Lotrič, d. o. o.	32
Tabela 7.4	Zaloge (v EUR)	33
Tabela 7.5	Kratkoročne finančne naložbe in kratkoročne poslovne terjatve (v EUR).....	33
Tabela 7.6	Denarna sredstva (v EUR).....	34
Tabela 7.7	Kratkoročne aktivne časovne razmejitve (v EUR).....	34
Tabela 7.8	Kapital (v EUR).....	35
Tabela 7.9	Dolgoročne obveznosti (v EUR)	35
Tabela 7.10	Kratkoročne obveznosti (v EUR)	36
Tabela 7.11	Čisti prihodki od prodaje (v EUR)	37
Tabela 7.12	Povečanje nedokončanih storitev in drugi poslovni prihodki (v EUR)....	37
Tabela 7.13	Stroški blaga, material in storitev (v EUR)	38
Tabela 7.14	Stroški dela (v EUR) in povprečno število zaposlenih.....	38
Tabela 7.15	Amortizacija in prevrednotovalni poslovni odhodki (v EUR)	39
Tabela 7.16	Drugi poslovni odhodki – drugi stroški (v EUR)	40
Tabela 7.17	Dobiček (v EUR).....	40
Tabela 7.18	Stopnja lastniškosti financiranja.....	41
Tabela 7.19	Stopnja dolžniškosti financiranja	42
Tabela 7.20	Stopnja dolgoročnosti financiranja.....	42
Tabela 7.21	Stopnja osnovnosti investiranja.....	43
Tabela 7.22	Stopnja obratnosti investiranja	43
Tabela 7.23	Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	44
Tabela 7.24	Hitri koeficient.....	44
Tabela 7.25	Pospešeni koeficient	45
Tabela 7.26	Kratkoročni koeficient.....	45
Tabela 7.27	Koeficient gospodarnosti poslovanja	46
Tabela 7.28	Koeficient celotne gospodarnosti	46
Tabela 7.29	Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala.....	47
Tabela 7.30	Povzetek vseh kazalnikov poslovanja	47

KRAJŠAVE

AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
SRS	<i>Slovenski računovodski standardi</i>
ZGD	<i>Zakon o gospodarskih družbah</i>

1 UVOD

Podjetja pri svojem poslovanju upravljajo z veliko količino podatkov. Podatki služijo za pripravo informacij širokemu krogu uporabnikov, kot so delničarji, možni naložbeniki, dajalci posojil, kupci, dobavitelji pa tudi javnost.

Interes vodstva podjetja je, da podjetje uporabnikom predstavi v najboljši luči in čim bolj podrobno. *Zakon o gospodarskih družbah* predpisuje, kakšna poročila so ob koncu obračunskega leta dolžna izdelati posamezna podjetja, vendar zakon vsebuje le minimalne zahteve glede poročil. Vodstvo podjetja se mora zavedati, da predpisana poročila ne morejo zadostiti ne njihovim lastnim potrebam ne potrebam zaposlenih, še manj pa javnosti. Zato je treba izdelati še dodatna poročila, v katerih zainteresirani lahko dobijo koristne informacije, ki običajno lahko veliko pripomorejo pri poslovnih odločitvah.

Diplomska naloga je sestavljena iz teoretičnega in praktičnega dela in ima skupaj z uvodom osem poglavij.

V drugem poglavju je opisano pojmovanje računovodstva ter sestavljenost poslovnih sistemov na podsisteme. Eden izmed poslovnih podsistemov je tudi informacijski podsistem, ki obravnava podatke o preteklosti, prihodnosti, predračunavanje obravnavanja podatkov in analiziranje podatkov. Računovodstvo prevzema od vsake funkcije določen del, iz katerih nastane delitev računovodstva. Sledi še kratka predstavitev pravne ureditve računovodstva v Sloveniji.

V tretjem poglavju razčlenjujem gospodarske kategorije, ki so razdeljene na statične in dinamične gospodarske kategorije.

Sledi četrto poglavje, v katerem so opisani računovodski izkazi, ki jih predpisuje *SRS 30*, kot so: bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz gibanja kapitala, izkaz denarnih tokov in razlagalna računovodska pojasnila.

V petem poglavju je predstavljeno računovodsko analiziranje. Na kratko so opisane tudi skupine kazalnikov po *SRS*.

Sledi predstavitev družbe Lotrič, d. o. o., z osnovnimi podatki. Opisani so začetki ustanovitve podjetja, njegov razvoj skozi čas in strategija podjetja v bodoče.

Praktični del diplomske naloge je predstavljen v sedmem poglavju. V njem sta podrobno obravnavana temeljna računovodska izkaza, in sicer bilanca stanja in izkaz poslovnega izida. Da bi bila analiza popolnejša, so vključeni tudi kazalniki, ki so izračunani iz podatkov obeh bilanc. Vsakemu izračunu kazalnika sledi kratka pojasnitev. Na koncu poglavja je povzetek vseh izračunanih kazalnikov.

Diplomsko nalogo zaključujejo sklepi.

2 POJMOVANJE IN SESTAVNI DELI RAČUNOVODSTVA

2.1 Pojmovanje računovodstva

Računovodstvo je dejavnost spremljanja in preučevanja v denarju izraženih pojavov, ki so povezani s poslovanjem kakega poslovnega sistema. Poslovanje v najširšem pomenu razumemo kot nakupovanje prvin, proizvodnje in prodajanje proizvodov, nakupovanje in prodajanje blaga ter opravljanje storitev. S poslovnim sistemom pa mislimo na od okolja razmejeno in zaokroženo smiselno celoto, ki se ukvarja s poslovanjem. Takšna celota ima lahko s pravnega zornega kota naravo podjetja ali zavoda. (Turk in Melavc 1994, 9)

Podjetja delujejo na gospodarskem področju, poslujejo v razmerah tveganja, zanje je bistvenega pomena dobiček in skrb za lasten razvoj. Zavodi pa so organizacije, ki delujejo na področju negospodarstva, njihov cilj je zadovoljevanje širših družbenih potreb in ne samo dobiček. Skupno podjetjem in zavodom je, da jih organizirajo in upravljajo ljudje, ki zanje ne morejo natančno določiti delovanja in obnašanja v prihodnosti, ker so izpostavljeni nenehnim vplivom iz okolja. Poslovne sisteme sestavlja več podsistemov, in sicer:

- izvajalni podsistem,
- upravljalni podsistem,
- informacijski podsistem (kot posrednik med zgoraj navedenima).

2.1.1 *Izvajalni podsistem*

Izvajalni podsistem poslovnega sistema je od zunaj najbolj viden, saj so v njem razvrščene temeljne poslovne funkcije: kadrovska, tehnična, nakupovalna, proizvodna, prodajna in finančna funkcija.

Pridobivanje, pripravljanje in varovanje delavcev v poslovnem sistemu je vsebina kadrovske funkcije. Zaposleni pri svojem delu potrebujejo delovna sredstva. Njihova priskrbovanje, pripravljanje, vzdrževanje in varovanje je vsebina tehnične funkcije. Obe prvini poslovnega procesa sta v njem trajneje prisotni. Kot prvine poslovnega procesa so potrebni še predmeti dela in storitve. Priskrbovanje, pripravljanje in varovanje predmetov dela je vsebina tako imenovane funkcije nakupovanja. Funkcija proizvodnje ali opravljanja storitev je osrednja poslovna funkcija, pri kateri se prvine poslovnega procesa pretvarjajo v poslovne učinke. Označili bi jo lahko tudi kot funkcijo ustvarjanja učinkov. Naslednja je funkcija prodajanja, katere vsebina je varovanje in razpečevanje proizvodov oziroma razpečevanje opravljenih storitev. Zadnja je funkcija financiranja v širšem pomenu, katere vsebina je priskrbovanje, preoblikovanje in varčevanje sredstev ter preoblikovanje obveznosti do virov sredstev (Turk in Melavc 1994, 11–12).

2.1.2 Upravljalni podsistem

Upravljalni podsistem je tisti podsistem poslovnega sistema, katerega vsebina sta odločanje o vseh tistih dejavnostih, ki jih vsebuje na zunaj vidni poslovni proces, in usklajevanje teh dejavnosti. Odločanje in usklajevanje sta sestavna dela treh upravljalnih funkcij, in sicer: načrtovanja, pripravljanja izvajanja in nadziranja.

Načrtovanje je stalno zamišljanje ciljev in poti za njihovo doseganje, usklajevanje delov v celoto, smotrne porabe dela, delovnih sredstev in predmetov dela. Naslednja funkcija je pripravljanje izvajanja, v okviru katere je organizirano dodeljevanje posameznih delovnih nalog, ki so določene z načrtovanjem zaposlenih v podjetju, in vodenje komuniciranja med nadrejenimi in podrejenimi ter motiviranje zaposlenih k zaželenemu vedenju, in sicer tako, da zaposleni lahko zadovoljijo svoje potrebe. Tretja funkcija je nadziranje poslovanja, ki se ukvarja s presojanjem pravilnosti in odklanjanjem nepravilnosti pri poslovnih procesih in stanjih.

2.1.3 Informacijski podsistem

Informacijski podsistem je posrednik med izvajalnim in upravljalnim podsistemom. Oba podsistema lahko delujeta smotrno in tekoče le, če je na voljo dovolj informacij, ki koristijo pri odločanju. Pri tem je pomembno, da razlikujemo med pojmom informacija in podatek. Informacije so problemsko usmerjene in so koristne kot podlaga za odločanje. Podatek pa le nevtralno dokazuje določeno dejstvo.

Upravljalni podsistem lahko pri svojem odločanju uporablja kvantitativne¹ ali pa nekvantitativne² informacije. Večino kvantitativnih informacij upravljavci poslovnega sistema dobijo iz informacijskega podsistema, ki iz podatkov oblikuje informacije, uporabne pri odločanju o vseh dejavnostih v zunaj vidnem poslovnem procesu.

2.2 Računovodstvo v informacijskem podsistemu poslovnega sistema

V okviru informacijskega sistema razlikujemo štiri informacijske funkcije: obravnavanje podatkov o preteklosti, obravnavanje podatkov o prihodnosti, predračunavanje obravnavanja podatkov in analiziranje podatkov. Računovodstvo prevzema od vsake informacijske funkcije določen del. Zato govorimo o računovodstvu kot o celoti štirih računovodskih funkcij (Hočevar in Igličar 1995, 12):

- knjigovodstvo,
- računovodsko predračunavanje,
- računovodsko nadziranje,

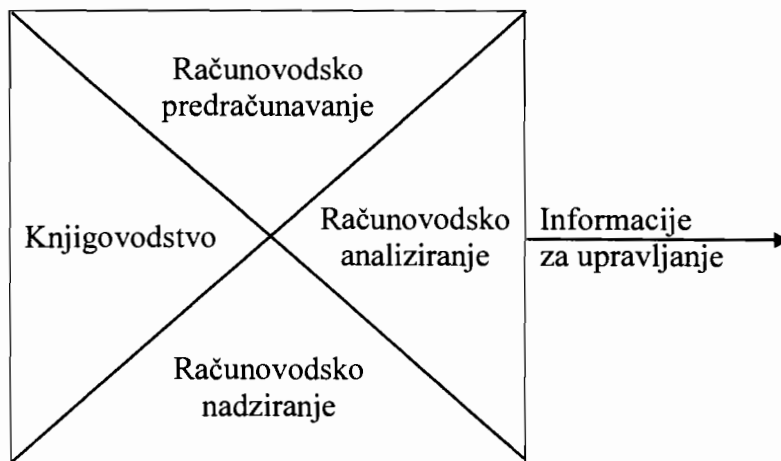
¹ Kvantitativne informacije so izražene s številkami kot na primer: število prodanih izdelkov, vrednost prodaje, število delavcev in drugo.

² Nekvantitativne informacije praviloma niso izražene s številkami, ampak so pridobljene na podlagi izkušenj, opazovanj in podobno.

- računovodsko analiziranje.

Vse štiri sestavine računovodstva so grafično prikazane na naslednji sliki 2.1.

Slika 2.1 Sestavine računovodstva

Vir: Turk in Melave 1994, 17.

Pri tem je knjigovodstvo del funkcije obravnavanja podatkov o preteklosti, računovodsko načrtovanje je del funkcije obravnavanja podatkov o prihodnosti, računovodsko predračunavanje je del funkcije nadziranja obravnave podatkov, računovodsko analiziranje pa je del funkcije analiziranja podatkov. Vse te sestavine računovodstva so del računovodskega informiranja, ki dajejo računovodske podatke in informacije njenim uporabnikom (Hočevar in Igljčar 1995, 13).

2.2.1 Knjigovodstvo

Knjigovodstvo je obravnavanje podatkov o preteklosti ali posebna vrsta evidentiranja poslovanja. Ukvarja se z zbiranjem, urejanjem, začetnim obdelovanjem in prikazovanjem podatkov o poslovnih procesih in poslovnih stanjih. Za knjigovodstvo so bistveni tisti podatki, ki vplivajo na stanje sredstev, na obveznosti do virov sredstev ter na pojav prihodkov in odhodkov. To pomeni, da je knjigovodstvo usmerjeno k celotnemu zajemanju in prikazovanju poslovnega procesa. Prikazuje vsakokratna stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev ter vseh prihodkov in odhodkov, nastalih v obračunskem obdobju. Prav tako je za knjigovodstvo pomemben tudi vsak posamičen poslovni proces in stanje.

Podatke o poslovnih procesih in stanjih zajema knjigovodstvo iz knjigovodskih listin, katerih vsebina je predpisana z zakonom.

2.2.2 Računovodsko predračunavanje

Računovodsko predračunavanje je obravnavanje podatkov, ki so usmerjeni naprej in imajo opravka z vrednostnimi izrazi predvidenih poslovnih dogodkov, procesov in stanj.

Računovodsko predračunavanje zajema tudi sedanje stanje. S tem je mišljeno predvsem tisto poslovanje, ki se bo pojavilo v sedanjem razdobju od preučevanega obdobja dalje. Ker se preučevani trenutek vsak hip spreminja, računovodski predračuni pa s tem ne izginevajo, lahko ugotovimo, da vsakokrat, ko v časovnem pogledu knjigovodstvo ujame računovodsko predračunavanje, računovodski predračun spremeni svoj napovedovalen značaj v sodilo za presojanje uresničenega. Tako pridemo do naslednje opredelitve. Računovodsko predračunavanje je na polnem ali reprezentativnem zbiranju in ustaljenem vsebinskem urejanju podatkov zasnovano evidentiranje v prihodnosti predvidenih individualiziranih ali množičnih poslovnih procesov in stanj, ki zaradi izražanja v denarni merski enoti omogočajo prikaz slike celotnega prihodnjega poslovanja poslovnega sistema (Turk in Melavc 1994, 24–25).

2.2.3 Računovodsko nadziranje

Računovodsko nadziranje je naslednja računovodska funkcija, za katero je značilno, da se ukvarja s presojanjem pravilnosti in odpravljanjem nepravilnosti pri knjigovodskem evidentiranju in računovodskem predračunavanju poslovnih procesov in stanj, ki poteka kot s knjigovodstvom ali računovodstvom ali računovodskim predračunavanjem povezano kontroliranje ali kot revidiranje. Torej se računovodsko nadziranje ukvarja z vprašanjem nepravilnosti in ko nepravilnosti nastanejo, jih tudi takoj odpravi.

2.2.4 Računovodsko analiziranje

Računovodsko analiziranje je zadnja temeljna računovodska funkcija, katere že samo ime pove, da gre za funkcijo, ki se ukvarja s presojanjem bonitete in predlaganjem izboljšav pri poslovnih procesih in stanjih. Ukvarja se predvsem z računovodskimi podatki, ki so glavno izhodišče analiziranja. Mnogokrat je treba te podatke dopolnjevati tudi z drugimi podatki, ki računovodstvu niso na razpolago.

Rezultati računovodskega analiziranja so izpolnjena računovodska poročila, ki povezujejo predračune z obračuni in razlagajo razlike med njimi. Take razlike med obračuni in predračuni je priporočljivo zasledovati na nivoju poslovnega sistema, na posameznih sestavnih delih ali pa za posamezen nakup.

2.3 Vrste računovodstev

Celotno računovodstvo se običajno deli na dva dela:

- finančno računovodstvo,
- stroškovno računovodstvo.

Razmejitev računovodstva je treba iskati na osnovi dveh področij poslovanja. Finančno računovodstvo podatke o poslovanju sporoča zunanjim uporabnikom, medtem ko je stroškovno računovodstvo povezano s poslovanjem znotraj poslovnega sistema.

2.3.1 *Finančno računovodstvo*

Funkcija finančnega računovodstva je, da pripravlja podatke in informacije. Ti podatki in informacije se nanašajo na sredstva podjetja in obveznosti do njihovih virov s poudarkom na finančnih razmerjih ter na dobičkonosnost poslovanja oziroma na poslovni in finančni izid celotnega poslovnega sistema. V primeru pojasnjevanja finančnega knjigovodstva s poslovnimi knjigami spada v ta okvir glavna knjiga, knjigovodstvo denarja, terjatev in obveznosti.

2.3.2 *Stroškovno računovodstvo*

Stroškovno računovodstvo je notranje računovodstvo in je analitične narave. Spremlja in preučuje prvine poslovnega procesa od trenutka, ko so že na voljo, čeprav jih še ne troši, stroške in poslovne učinke in poslovni izid za posamezne dele poslovnega sistema. V okvir stroškovnega računovodstva spada knjigovodstvo osnovnih sredstev, knjigovodstvo materiala, knjigovodstvo plač, knjigovodstvo storitev kot prvin, knjigovodstvo stroškovnih mest, knjigovodstvo stroškovnih nosilcev, knjigovodstvo polproizvodov, knjigovodstvo proizvodov, knjigovodstvo trgovskega blaga in knjigovodstvo prodaje.

2.4 Pravna ureditev računovodstva

V Slovenji segajo začetki sodobne pravne ureditve računovodskega področja že v leto 1972. Od takrat obstajata kodeks računovodskih načel in kodeks poklicne etike računovodij. Kodeksa sta se večkrat dopolnjevala in tako leta 1995 doživela zadnjo spremembo, ki jo je sprejel Slovenski inštitut za revizijo.

Računovodska načela opredeljujejo pojmovanje računovodstva, podajajo njegove temeljne značilnosti in ustvarjajo podlago za računovodske standarde. Računovodski standardi so izpeljava računovodskih načel o metodah zajemanja in obdelovanja računovodskih podatkov, oblikovanja računovodskih informacij ter predstavljanja in shranjevanja računovodskih podatkov in informacij (Turk in Melave 2001, 42).

Slovenski računovodski standardi obstajajo od leta 1993. Sprejela jih je Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije. Danes za njihovo oblikovanje, sprejemanje, usklajenost z mednarodnimi računovodskimi standardi in usklajenost s smernicami Evropske unije skrbi Slovenski inštitut za revizijo. Sedaj veljavni *Slovenski računovodski standardi* so bili objavljeni v Uradnem listu RS 118/2005 dne 27. decembra 2005 in se uporabljajo od 1. januarja 2006 dalje.

3 GOSPODARSKE KATEGORIJE, KI JIH PREUČUJE RAČUNOVODSTVO

Statično opredeljene gospodarske kategorije, ki jih dojamemo le v povsem določenem trenutku, medtem ko jih v razdobju lahko dojamemo zgolj z njihovo povprečno velikostjo, ki je rezultat večjega števila v trenutku obstoječih velikosti. Nasprotno so dinamične gospodarske kategorije tiste, ki jih lahko dojamemo le v povsem določenem razdobju (Turk in Melavc 2001, 46).

3.1 Statično opredeljene gospodarske kategorije

Tipične statično opredeljene gospodarske kategorije z vidika celotnega poslovnega sistema so sredstva ali premoženje. Z njimi označujemo, kar ima poslovni subjekt v določenem trenutku. Na nasprotni strani pa so obveznosti do virov sredstev, ki so prav tako dojemljive v določenem trenutku, medtem ko se že naslednji trenutek lahko pojavijo v drugačnem znesku. Obveznosti do virov sredstev nam dejansko nakazujejo, kako je poslovni sistem financiran in kako je z investicijami.

3.1.1 Sredstva

Sredstva, ki jih ima poslovni sistem, stalno spreminjajo svoje pojavne oblike, se preoblikujejo. Del sredstev se preoblikuje hitreje, del pa počasneje. Tako se določena sredstva v določeni pojavnosti obliki zadržujejo dalj časa ali celo stalno. Glede na hitrost preoblikovanja ločimo osnovna in obratna sredstva.

3.1.2 Obveznosti do virov sredstev

Nasprotno od sredstev, ki nam povedo, kaj poslovni sistem ima, nam obveznosti do virov sredstev povedo, od kod izvirajo sredstva. Tako nam povedo, katere pravne in fizične osebe so v poslovnem sistemu z naložbami in dobavami omogočile sredstva. Ta opredelitev je zelo ozka, saj moramo med vlagatelje kapitala šteti tudi tiste, ki dajejo poslovnemu sistemu posojila, dobavljajo material, storitve ...

3.2 Dinamično opredeljene gospodarske kategorije

Med dinamično opredeljene gospodarske kategorije spadajo stroški, odhodki, prihodki pa tudi poslovni izid kot razlika med njimi. Vse takšne kategorije pri preučevanju poslovnega sistema dojamemo le v določenem razdobju, čeprav so vezane na posamezne poslovne dogodke (Turk in Melavc 2001, 47).

3.2.1 Stroški

Bistvo poslovnega procesa je ustvarjanje poslovnih učinkov, to je proizvodov ali storitev, in prodaja teh ob primernem poslovnem izidu. V poslovnem procesu se trošijo

opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena dolgoročna sredstva, material in storitve. Stroške povzročajo tudi zaposleni, ki sodelujejo v poslovnem procesu. *Slovenski računovodski standardi* zato ločeno obravnavajo stroške amortizacije, stroške materiala, stroške storitev ter stroške dela in drugih povračil zaposlencem (Hočevar et al. 2005, 3/6/1).

Poleg stroškov je treba ločiti tudi izdatke. Izdatki so – nasprotno od stroškov, ki so povezani z uporabo prvin poslovnega procesa – manjšanje denarnih sredstev podjetja. Ločimo stroške, ki temeljijo na izdatkih, stroške, ki so povezani z izdatki, in izdatke, ki ne vodijo k stroškom. Stroški so gospodarsko povezani z izdatki, vendar ni nujno, da do povezave pride v istem obdobju. Možno je, da se stroški pojavijo pred izdatki, istočasno kot izdatki ali pa kasneje kot izdatki.

3.2.2 Odhodki

Odhodki so nasprotje prihodkom in skupno z njimi oblikujejo poslovni izid v določenem obračunskem obdobju. Nanašajo se na prodane količine, s katerimi so pridobljeni prihodki, zajemajo pa tudi nekatere druge postavke zunaj stroškov in nabavnih vrednosti, ki prav tako zmanjšujejo poslovni izid. Poenostavljeno bi jih lahko obravnavali kot žrtvovane vrednosti za doseganje prihodkov kot pridobljenih vrednosti (Hočevar in Igličar 1995, 70).

Podjetja odhodke na podlagi *Slovenskih računovodskih standardov* delijo na tri vrste, in sicer na odhodke poslovanja, odhodke financiranja in izredne odhodke. Odhodki poslovanja in odhodki financiranja predstavljajo redne odhodke, medtem ko izredni odhodki predstavljajo neobičajne odhodke oziroma odhodke, ki se pojavljajo zelo poredko.

Večino odhodkov je možno pojasniti s stroški, ki se nanašajo na prodane količine. Iz tega sledi, da so odhodki sicer povezani s stroški, vendar niso istovetni z njimi (Turk in Melavec 2001, 67). Tako se lahko odhodki pojavijo kasneje kot stroški ali pa istočasno. Možnosti, da bi nastali odhodki, ki niso nikoli stroški, pa ni.

3.2.3 Prihodki

Prihodki so nasprotje odhodkom in skupno z njimi oblikujejo poslovni izid v določenem obračunskem obdobju. Opremljeni so s prodajno vrednostjo prodanih količin, zajemajo pa tudi nekatere izredne postavke, ki prav tako povečujejo poslovni izid (Hočevar in Igličar 1995, 70).

Podjetja prihodke na podlagi *Slovenskih računovodskih standardov* delijo na tri vrste, in sicer na prihodke poslovanja, prihodke financiranja in izredne prihodke. Prihodki poslovanja in prihodki financiranja predstavljajo redne prihodke, medtem ko izredni prihodki predstavljajo neobičajne odhodke oziroma odhodke, ki se pojavljajo zelo poredko.

Prihodki se razlikujejo od prejemkov. Ločimo prihodke, ki temeljijo na prejemkih, prihodke, ki so gospodarsko povezani s prejemki, in prejemke, ki ne vodijo k prihodkom. Prihodki in odhodki so običajno tudi gospodarsko povezani, ni pa nujno, da pride do povezave v istem obdobju. Tako razlikujemo prihodke, ki se pojavijo pred prejemki, tiste, ki se pojavijo istočasno ali pa kasneje kot prejemki.

3.2.4 Poslovni izid

Poslovni izid v poslovnem sistemu je razlika med prihodki in odhodki, ki se ugotavlja v določenem časovnem razdobju.

Obstajajo temeljne in druge vrste poslovnega izida. Temeljne vrste poslovnega izida so poslovni izid iz prodaje, poslovni izid iz celotnega poslovanja, poslovni izid iz rednega delovanja, celotni poslovni izid in čisti poslovni izid (po odbitku davka od dohodka). Podatki o temeljnih vrstah poslovnega izida so pomembni za zunanje in notranje uporabnike.

Druge vrste poslovnega izida so: prispevek za kritje, kosmati poslovni izid iz celotnega poslovanja, celotni poslovni izid skupaj s finančnimi odhodki, celotni poslovni izid skupaj z deleži zaposlencev v njem ter razširjeni dobiček in dohodek. Ti podatki so pomembni za notranje uporabnike. Podrobneje jih opredeljujejo podjetja sama.

Po ugotovitvi čistega dobička uprava podjetja odloči o njegovi razporeditvi. Lahko ga namenijo za pokrivanje morebitne izgube iz preteklih let. Čisti dobiček se nato uporabi za povečanje zakonskih rezerv do zagotovitve zneska zakonskih in kapitalskih rezerv v višini deset odstotkov osnovnega kapitala. Ostanek čistega dobička tekočega leta in nerazporejen dobiček iz preteklih let skupaj tvorita bilančni dobiček, ki se lahko uporabi za izplačilo dividend lastnikom, članom uprave in nadzornega sveta, za nagrade ali pa ostane nerazporejeni dobiček.

Če pa podjetje ugotovi negativno razliko med prihodki in odhodki oziroma izgubo, mora po zakonu izgubo poravnati iz posameznih postavk kapitala.

4 RAČUNOVODSKI IZKAZI

Na osnovi *SRS 30* obstaja pet računovodskih izkazov, s katerimi se podjetja predstavljajo javnosti. Ti računovodski izkazi so:

- bilanca stanja,
- izkaz poslovnega izida,
- izkaz gibanja kapitala,
- izkaz denarnih tokov,
- razlagalna računovodska pojasnila.

Za vse družbe sta obvezna računovodska izkaza bilanca stanja in izkaz poslovnega izida. Izkaz finančnega izida in izkaz gibanja kapitala sta obvezna le pri velikih in srednjih gospodarskih družbah ter družbah, ki nastopajo na borzi vrednostnih papirjev (Zadavec 2003, 23). Za vse družbe so obvezna tudi razlagalna računovodska pojasnila.

Namen računovodskih izkazov je dajati informacije o finančnem položaju, uspešnosti in spremembah finančnega položaja organizacije, ki so koristne širokemu krogu uporabnikov pri njihovem odločanju (Turk 2001, 703).

4.1 Bilanca stanja

Bilanca stanja je dvostranski izkaz uresničenih sredstev in obveznosti do virov sredstev podjetja na določen dan (*SRS 23.27.2006*, 174).

Najbolj splošno gledano nam bilanca stanja pove, kolikšna sredstva so bila vložena v podjetje, kako je podjetje prišlo do teh sredstev in kako jih je naložilo, kakor je to razvidno na določen dan (Mramor 1993, 154).

Ločimo predračunske in obračunske bilance stanja, ki so lahko bolj ali manj zanesljive (odvisno od časa oblikovanja). Lahko jih oblikujemo pred popisom sredstev in obveznosti do virov sredstev določene organizacije ali po popisu. Zato ločimo poskusno in popisno obračunsko bilanco stanja.

Predračunska ali obračunska bilanca stanja je lahko začetna, vmesna ali končna glede na to, katera stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev nakazuje.

V bilanci stanja se lahko posamezne dele sredstev in obveznosti do virov sredstev razčlenjuje na različne načine: po hitrosti kroženja, obliki, namenu, unovčljivosti aktive in zapadlosti pasive. V Sloveniji predpisuje minimalno razčlenitev sredstev in obveznosti do virov sredstev *ZGD*, dopolnjuje ga *SRS*. Dovoljeno pa je tudi nadaljnje razčlenjevanje, ki se ga poslužujejo podjetja za zadovoljevanje informacijskih potreb uporabnikov. Vsebina in oblika modela bilance stanja za zunanje poslovno poročanje po *SRS 24* je:

Sredstva

- A DOLGOROČNA SREDSTVA
 - I Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev
 - II Opredmetena osnovna sredstva
 - III Naložbene nepremičnine
 - IV Dolgoročne finančne naložbe
 - V Dolgoročne poslovne terjatve
 - VI Odložene terjatve za davek
- B KRATKOROČNA SREDSTVA
 - I Sredstva za prodajo
 - II Zaloge
 - III Kratkoročne finančne naložbe
 - IV Kratkoročne poslovne terjatve
 - IV Denarna sredstva
- C KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Obveznosti do virov sredstev

- A KAPITAL
 - I Vpoklicani kapital
 - II Kapitalske rezerve
 - III Rezerve iz dobička
 - IV Presežek iz prevrednotenja
 - V Preneseni čisti poslovni izid
 - VI Čisti poslovni izid poslovnega leta
- B REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE
- C DOLGOROČNE OBVEZNOSTI
 - I Dolgoročne finančne obveznosti
 - II Dolgoročne poslovne obveznosti
 - III Odložene obveznosti za davek
- Č KRATKOROČNE OBVEZNOSTI
 - I Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev
 - II Kratkoročne finančne obveznosti
 - III Kratkoročne poslovne obveznosti
- D KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Bilanca stanja se deli na aktivno stran, ki predstavlja sredstva, in pasivno stran, ki predstavlja obveznosti do virov sredstev. Aktivna in pasivna stran bilance stanja sta vrednostno vedno izenačeni oziroma enaki (bilančno ravnotežje). V bilanci stanja je uresničeno temeljno načelo gospodarjenja, da lahko poslovni sistem razpolaga le s

tolikšnimi sredstvi, kolikor znašajo obveznosti zanje. To načelo velja le za bilanco stanja poslovnega sistema kot celote.

Bilanca stanja v skladu s *SRS 24.7* mora prikazovati zneske v dveh stolpcih. V prvem prikazuje uresničene podatke v obravnavanem obračunskem obdobju in v drugem uresničene podatke v enakem prejšnjem obračunskem obdobju.

Bilanco stanja si je najenostavneje predstavljati kot tehtnico, na kateri je na desni strani aktiva, na levi pa pasiva. To nam prikazuje naslednja slika 4.1.

Slika 4.1 Osnovna shema bilance stanja

BILANCA STANJA	
na dan	
Aktiva	Pasiva
Sredstva	Obveznosti do virov sredstev

Vir: Hočevar in Igličar 1995, 152.

4.2 Izkaz poslovnega izida

Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz, v katerem je resnično in pošteno prikazan poslovni izid za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja (*SRS 25.1.2006*, 178).

V nasprotju z bilanco stanja, kjer postavke prikazujejo stanje vrednosti na določen dan, v izkazu poslovnega izida postavke prikazujejo tok vrednosti v določenem časovnem obdobju (Mramor 1993, 158).

Izkaz poslovnega izida nam prikazuje tiste spremembe sredstev in obveznosti do virov sredstev, ki se nanašajo na prihodke in odhodke, in prikazuje temeljni poslovni izid. Poslovni izid vrednostno izenačuje prihodke in odhodke nekega obdobja. Če so odhodki večji od prihodkov, dobimo izgubo, ki je izkazana na strani prihodkov zaradi izenačitve izkaza. Če pa so odhodki manjši od prihodkov, dobimo dobiček, ki je izkazan na strani odhodkov. Taki shemi sta prikazani na sliki 4.2.

Slika 4.2 Osnovna shema izkaza poslovnega izida

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA za obdobje		IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA za obdobje	
Odhodki	Prihodki	Odhodki	Prihodki
Dobiček			Izguba

Vir: Hočevar in Igličar 1995, 158.

V izkazu poslovnega izida so prikazani samo seštevki prihodkov in odhodkov v določenem časovnem obdobju, kar pomeni, da to ni kumulativni izkaz. Logika sestavljanja izkaza poslovnega izida je seštevanje kategorij in ne delanje preseka, kot je to značilno za bilanco stanja.

Tudi za izkaz poslovnega izida (podobno kot za bilanco stanja) *Zakon o gospodarskih družbah* predpisuje minimalni obseg podatkov, ki jih podjetja morajo vključiti v svoj izkaz. Za večino je minimalni obseg premajhen, zato ga podjetja razčlenjujejo še podrobneje.

Obstaja več oblik izkazov poslovnega izida. Najbolj razširjeni sta angloameriška in nemška oblika. Razlikujeta se glede na način razčlenitve odhodkov poslovanja. Za prvo je značilno, da so odhodki poslovanja razdeljeni po funkcionalnem načelu, za drugo pa, da so odhodki poslovanja prikazani po naravnih vrstah stroškov. Razdelitev po funkcionalnem načinu pomeni, da so stroški prodanih proizvodov ločeni od stroškov uprave, nabave in prodaje. Pri naravnih vrstah stroškov pa so stroški obdobja razdeljeni na stroške materiala, storitev, dela, amortizacijo in nabavno vrednost prodanega blaga, upoštevati pa je treba tudi zaloge materiala in proizvodov.

Obe obliki izkaza poslovnega izida sta v obliki stopenjskega izkaza, kar pomeni, da so prihodki in odhodki prikazani ločeno po vsebinskih skupinah. Najprej so navedeni prihodki, nato pa odhodki od poslovanja. Razlika je rezultat uspešnosti podjetja (dobiček ali izguba poslovanja) brez upoštevanja vpliva financiranja in izrednih dogodkov. Ko pa upoštevamo tudi vplive financiranja in izrednih dogodkov ter vpliv davka iz dobička v skladu z davčno zakonodajo, dobimo čisti dobiček ali izgubo poslovnega leta.

V Sloveniji je predpisan minimalni obseg podatkov v izkazu poslovnega izida z *Zakonom o gospodarskih družbah*. Izjeme so: velike in srednje delniške družbe, velike družbe z omejeno odgovornostjo, povezane družbe in družbe, katerim vrednostni papirji kotirajo na borzi. Njim podrobnejšo razčlenitev določa *SRS 25*.

Vsebina in oblika izkaza poslovnega izida za zunanje poslovno poročanje (različica I) po *SRS 25* je:

- 1 Čisti prihodki od prodaje
- 2 Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje
- 3 Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve
- 4 Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)
- 5 Stroški blaga, materiala in storitev
- 6 Stroški dela
- 7 Odpisi vrednosti
- 8 Drugi poslovni odhodki
- 9 Finančni prihodki iz deležev
- 10 Finančni prihodki iz danih posojil
- 11 Finančni prihodki iz poslovnih terjatev
- 12 Finančni odhodki iz oslabitev in odpisov finančnih naložb
- 13 Finančni odhodki iz finančnih obveznosti
- 14 Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti
- 15 Drugi prihodki
- 16 Drugi odhodki
- 17 Davek iz dobička
- 18 Odloženi davki
- 19 Čisti poslovni izid obračunskega obdobja
(1±2+3+4-5-6-7-8+9+10+11-12-13-14+15-16-17±18)

Izkaz poslovnega izida prikazuje zneske v dveh stolpcih, in sicer v prvem uresničene podatke v obravnavanem obračunskem obdobju in v drugem uresničene podatke v enakem prejšnjem obračunskem obdobju. Informacije za prejšnje obdobje se ne preračunavajo (*SRS* 25.9.2006, 191).

Izkaz poslovnega izida je namenjen vpogledu najvišjih organov upravljanja in vodenja v poslovnem sistemu. Potrebujejo ga tudi zunanji uporabniki, ki nadaljujejo z nadaljnjim obdelovanjem in urejanjem podatkov.

4.3 Izkaz gibanja kapitala

Izkaz gibanja kapitala je temeljni računovodski izkaz, v katerem so resnično in pošteno prikazane spremembe sestavin kapitala za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja (*SRS* 27.1.2006, 205).

Osnovno razčlenjevanje postavk v izkazu gibanja kapitala za zunanje poslovno poročanje po *SRS* 27 je:

- I Vpoklicani kapital
 - 1 Osnovni kapital
 - 2 Nepoklicani kapital (kot odbitna postavka)
- II Kapitalske rezerve

- III Rezerve iz dobička
 - 1 Zakonske rezerve
 - 2 Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže
 - 3 Lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)
 - 4 Statutarne rezerve
 - 5 Druge rezerve iz dobička
- IV Presežek iz prevrednotenja
- V Preneseni čisti poslovni izid
 - 1 Preneseni čisti dobiček
 - 2 Prenesena čista izguba
- VI Čisti poslovni izid poslovnega leta
 - 1 Čisti dobiček poslovnega leta
 - 2 Čista izguba poslovnega leta

Izkaz gibanja kapitala je lahko sestavljen tako, da prikazuje:

- spremembe vseh sestavin kapitala, zajetih v bilanci stanja, bodisi v skupinah bodisi posamično (osnovno razčlenjevanje), ali
- spremembe tistih sestavin kapitala, ki predstavljajo oblikovanje celotnih pripoznanih dobičkov in izgub v obdobju, pri čemer spremembe drugih sestavin kapitala in stanja sestavin kapitala na začetku in koncu obdobja izkazuje v pojasnilih k računovodskim izkazom (prilagojeno razčlenjevanje).

Izkaz gibanja kapitala ima obliko:

- ločenih razpredelnic sprememb za vsako sestavino kapitala ali
- sestavljenih razpredelnic sprememb vseh sestavin kapitala.

Za vsako sestavino kapitala je v posameznih vrsticah prikazano začetno stanje sestavin kapitala preučevanega obdobja, nato pa možni pojavi, ki povzročajo spremembe posameznih sestavin kapitala in nazadnje končno stanje kapitala v obdobju. Možne pojave spreminjanja kapitala je mogoče strniti v tri vrste, in sicer (Zadravec 2003, 145):

- premik v kapital,
- premik v kapitalu in
- premiki iz kapitala.

Pri temeljnem letnem poslovnem poročanju malih podjetij se lahko izkaz gibanja kapitala opusti, če podjetja niso vključena v skupino, za katero se sestavljajo skupinski računovodski izkazi, ali če nimajo svojih vrednostnih papirjev na borzi.

4.4 Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je temeljni računovodski izkaz, v katerem so resnično in pošteno prikazane spremembe stanja denarnih sredstev za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja (SRS 26.1.2006, 197).

Izkaz denarnih tokov izkazuje denarne tokove v posameznem obdobju oziroma prejemke in izdatke. Prejemki pomenijo neposredno povečanje denarnih sredstev, izdatki pa neposredno zmanjšanje denarnih sredstev. Razlika med prejemki in izdatki vpliva na spremembo sredstev. Če je razlika pozitivna, se denarna sredstva povečajo, če pa je negativna, se zmanjšajo.

Denarne tokove je treba spremljati zaradi zagotavljanja ali presojanja sprotne plačilne sposobnosti podjetja. Tako se izkazi denarnih tokov izdelujejo za različno dolga obdobja. Obstajajo dnevni, tedenski, desetdnevni izkazi denarnih tokov, ki prikazujejo prejemke in izdatke po njihovih temeljnih vrstah ter posebej za poslovno, investicijsko dejavnost in dejavnost financiranja.

Izkaz denarnih tokov je tako kot bilanca stanja in izkaz poslovnega izida zaradi primerjave podatkov prikazan v dveh stolpcih, in sicer so v prvem uresničeni podatki v obravnavanem obračunskem obdobju, v drugem pa uresničeni podatki v prejšnjem obračunskem obdobju.

Pri temeljnem letnem poslovnem poročanju malih podjetij se lahko izkaz denarnih tokov opusti, če podjetja niso vključena v skupino, za katero se sestavljajo skupinski računovodski izkazi, ali če nimajo svojih vrednostnih papirjev na borzi.

SRS 26 določa dve različici izkaza denarnih tokov. Standard daje prednost neposredni metodi sestavljanja izkaza denarnih tokov (različici I), podjetje pa izbere tisto, ki bolj ustreza njegovim možnostim zagotavljanja podatkov.

Po različici I so v izkazu denarnih tokov potrebne najmanj te postavke:

- A Denarni tokovi pri poslovanju
 - a) Prejemki pri poslovanju
 - b) Izdatki pri poslovanju
 - c) Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a+b)
- B Denarni tokovi pri naložbenju
 - a) Prejemki pri naložbenju
 - b) Izdatki pri naložbenju
 - c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a+b)
- C Denarni tokovi pri financiranju
 - a) Prejemki pri financiranju
 - b) Izdatki pri financiranju

- c) Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju (a +b)
- Č Končno stanje denarnih sredstev
 - x) Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov A c), B c) in C c))
 - + y) Začetno stanje denarnih sredstev

4.5 Razlagalna računovodska pojasnila

Priloge k računovodskim izkazom so razlagalna računovodska pojasnila, ki niso samostojen izkaz. Napačnega ali neustreznega izkazovanja postavk v bilanci stanja, izkazu poslovnega izida in/ali drugih računovodskih izkazih ne opravičijo niti še tako temeljiti opisi uporabljenih računovodskih usmeritev niti opombe in/ali pojasnila (*SRS* 30.25.2006, 240).

Pri temeljnem letnem poročanju so obvezna dodatna razkritja postavk v bilanci stanja, ki jih določajo *SRS* od 24.13 do 24.25, postavk v izkazu poslovnega izida, ki jih določajo *SRS* od 25.16 do 25.31, pa tudi razkritja, ki jih obravnavajo točke e poglavij B v *SRS* od 1 do 19 (*SRS* 30.26.2006, 240).

5 RAČUNOVODSKO ANALIZIRANJE

5.1 Računovodsko analiziranje

Računovodsko analiziranje³ je definirano kot računovodsko presojanje in pojasnjevanje stanja in procesov ter uspešnosti poslovanja podjetja. V primerjavi s preostalimi deli računovodstva, kot so računovodsko predračunavanje,⁴ knjigovodstvo ter računovodsko nadziranje, zgornja definicija kaže, da računovodsko analiziranje vsebuje pomembno dodatno aktivnost: presojanje in pojasnjevanje stanja in procesov (Hočevar et al. 2005, 3/9/1).

Na podlagi samih knjigovodskih podatkov oziroma obračunskih informacij določenega poslovnega sistema je težko ugotavljati ugodnost njegovega poslovanja. Veliko jasnejšo sliko o uspešnosti poslovanja določenega poslovnega sistema dobimo, če uresničene oziroma dejanske rezultate poslovanja primerjamo z določeno ekonomsko kategorijo. Za kakovostno računovodsko analiziranje seveda potrebujemo predračunske informacije, saj prav primerjava predračunskih in obračunskih ekonomskih kategorij omogoča informacijsko podlago za ugotavljanje sodbe o uspešnosti poslovanja. Kadar pa imamo opravka z računovodskimi informacijami in z oblikovanjem sodb na njihovi podlagi, pa že zapuščamo samo knjigovodstvo z računovodskimi obračuni in računovodsko predračunavanje z računovodskimi predračuni in prihajamo na področje računovodskega analiziranja (Hočevar in Igličar 1995, 222).

5.2 Vrste računovodskega analiziranja

Pri računovodskem analiziranju uporabljamo dva različna pristopa:

- analiziranje računovodskih izkazov podjetja s pomočjo analize računovodskih izkazov v času ter izračunavanja in pojasnjevanja računovodskih kazalnikov;
- izračunavanje in pojasnjevanje razlik oziroma odmikov med uresničeni in načrtovanimi rezultati oziroma odmikov obračunskih računovodskih podatkov od meril za njihovo presojo.

Za analiziranje podatkov računovodskih izkazov podjetja je značilno, da nam sami podatki v računovodskih izkazih ne povedo veliko, temveč je treba te podatke primerjati z drugimi podatki, ki za potrebe analize služijo kot standardi (Hočevar et al. 2005, 3/9/2).

Pri računovodskem analiziranju je treba paziti, da so podatki veljavni in logični. Poznati moramo postopke za pridobitev teh informacij in moramo dobro poznati dejavnost podjetij, ki jih obravnavamo. Zato so za analize pomembne tudi priloge k

³ Slovenski računovodski standardi uporabljajo izraz »računovodsko proučevanje«.

⁴ Slovenski računovodski standardi uporabljajo izraz »računovodsko obračunavanje«.

računovodskim izkazom, v katerih so pojasnjene uporabljene računovodske metode ter dodane druge pomembne informacije v zvezi z analiziranim podjetjem.

5.3 Analiza računovodskih izkazov v času

Analiziranje računovodskih izkazov v času razumemo kot ugotavljanje vrednostnega zneska razlike in odstotka spremembe določene postavke v dveh ali več zaporednih računovodskih izkazih. V tej vrsti analize so postavke v predhodnem obdobju osnova za primerjanje s postavkami zadnjega leta (Hočevar et al. 2005, 3/9/3).

Z analiziranjem računovodskih izkazov v času dobimo informacije o velikosti, smeri in relativni pomembnosti sprememb posameznih postavk (na primer zaloge materiala) oziroma skupine postavk (na primer gibljiva sredstva). Na osnovi teh informacij se lahko ugotovi, na katerih področjih poslovanja podjetja so potrebne spremembe (Hočevar in Igličar 1995, 235).

5.4 Analiza računovodskih izkazov s kazalniki

Računovodski kazalniki so relativna števila, ki se nanašajo na gospodarske kategorije, o katerih obstajajo računovodski podatki. Lahko so koeficienti, stopnje udeležbe ali indeksi. Dobijo se s primerjavo dveh kategorij. Če se količnik pomnoži s sto, se govori o odstotnem koeficientu, odstotku udeležbe ali odstotnem indeksu (*SRS* 29.25.2006, 226).

Pri analizah s kazalniki je treba uporabljati primerne podatke, ki so pridobljeni v skladu s *Slovenskimi računovodskimi standardi* in so v izkazih primerno predstavljeni. Sam izračun kazalnikov je preprost del analize, zahtevnejša pa je razlaga in ugotavljanje ugodnosti in slabosti izkazane vrednosti. Pravo sliko o vrednosti kazalnika si največkrat ustvarimo šele s primerjavo s sorodnim podjetjem, podjetjem iz iste panoge ali z najboljšimi podjetji. Računovodske kazalnike za notranje potrebe izberejo podjetja sama glede na posebnosti svojega poslovanja in objektivne možnosti merjenja. Za potrebe v zvezi s pripravo letnega računovodskega poročila pa so kazalniki določeni v *Slovenskih računovodskih standardih*.

Koeficient dobimo, če primerjamo raznovrstne podatke, ki zrcalijo med seboj primerljive procese in stanja. Koeficient izračunamo, če podatek, ki ga primerjamo, delimo s podatkom, s katerim ga primerjamo. Merska enota je izpeljana iz merskih enot primerljivih podatkov (Turk in Melavc 2001, 516).

Stopnjo udeležbe sestavnega dela v celotni velikosti dobimo, če podatek za sestavni del delimo s podatkom za celoto. Dobljen količnik, pomnožen s sto, nam da odstotek udeležbe sestavnega dela v celotni velikosti (Turk in Melavc 2001, 516).

Indeks dobimo, če primerjamo istovrstne podatke, ki zrcalijo različne, toda med seboj sorodne procese ali staranja; če se podatka, ki ju primerjamo, časovno razlikujeta, govorimo o časovnem indeksu. Če pa se razlikujeta v kakem stvarnem znaku, govorimo

o stvarnem indeksu. V vsakem primeru podatek, ki ga primerjamo, delimo s podatkom, s katerim ga primerjamo. Mnogokrat pa dobljeni količnik pomnožimo še s sto, da ga izrazimo v odstotkih (Turk in Melavc 2001, 516).

Glede na izhodišče v bilanci stanja in izkazu poslovnega izida ter glede na potrebe po finančnem in gospodarskem načinu presojanja se računovodski kazalniki združujejo v različne skupine:

- kazalnik stanja financiranja (vlaganja),
- kazalnik stanja investiranja (naložbenja),
- kazalnik vodoravnega finančnega ustroja,
- kazalnik obračanja,
- kazalnik gospodarnosti,
- kazalnik dobičkonosnosti,
- kazalnik dohodkovnosti,
- kazalnik denarne tokovnosti.

5.4.1 Kazalnik stanja financiranja

Kazalniki stanja financiranja so usmerjeni v analizo načina financiranja podjetja (pasivna stran bilance), kjer nas zanima višina dolgov oziroma kapitala v strukturi vseh virov financiranja (Hočevar in Igličar 1995, 240).

Pri izračunu teh kazalnikov nas zanima predvsem delež dolgov in delež kapitala v strukturi vseh obveznosti do virov sredstev. Rezultati take vrste kazalnikov so pomemben podatek za posojilodajalce podjetja, saj jim prikazuje, kolikšna je tveganost vračila glavnice in obresti.

Osnovne oblike kazalnikov te skupine so:

- stopnja lastniškosti financiranja,
- stopnja dolžniškosti financiranja,
- stopnja razmejenosti financiranja,
- stopnja dolgoročnosti financiranja,
- stopnja kratkoročnosti financiranja,
- stopnja osnovnosti kapitala,
- koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja.

5.4.2 Kazalnik stanja investiranja (naložbenja)

S kazalniki stanja investiranja analiziramo strukturo sredstev v podjetju. Osredotočeni smo na aktivno stran bilance stanja. Pri izdelavi teh kazalnikov moramo biti pozorni na vrednosti kazalnikov po posameznih panogah, ker se lahko zelo

razlikujejo. Tako imajo na primer industrijske panoge visok delež stalnih sredstev, trgovske podjetja pa imajo visok delež zalog blaga (Hočevar et al. 2005, 3/9/4).

Osnovne oblike kazalnikov te skupine so:

- stopnja osnovnosti financiranja,
- stopnja obratnosti investiranja,
- stopnja finančnosti investiranja,
- stopnja dolgoročnosti investiranja,
- stopnja kratkoročnosti investiranja,
- stopnja odpisanosti osnovnih sredstev,
- koeficient opremljenosti dela z osnovnimi sredstvi,
- koeficient tehnične opremljenosti dela.

5.4.3 Kazalnik vodoravnega finančnega ustroja

Kazalnike vodoravnega finančnega ustroja velikokrat imenujemo tudi kazalniki plačilne sposobnosti. Z njimi primerjamo posamezne postavke sredstev in posamezne postavke obveznosti do virov sredstev. Te vrste kazalniki so še posebej zanimivi za posojilodajalce, predvsem za odobritev kratkoročnih posojil, ker jim povedo, kolikšno je tveganje za vrnitev glavnice. Manjša je vrednost kazalnika, večje je tveganje. Slabost teh kazalnikov pa je, da se izračunavajo na podlagi statističnih podatkov v določenem trenutku, plačilna sposobnost pa je dinamična in se hitro spreminja. Zato je smiselno podatke dopolniti s podatki iz izkazov denarnih tokov (Hočevar et al. 2005, 3/9/4).

Osnovne oblike kazalnikov te skupine so:

- koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev,
- koeficient kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev,
- koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev,
- koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in normalnih zalog,
- koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient),
- koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient),
- koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient),
- koeficient komercialnega terjatveno-obveznostnega razmerja,
- koeficient kratkoročnega terjatveno-obveznostnega razmerja.

5.4.4 Kazalnik obračanja

Pri kazalniku obračanja nam že samo ime pove, da gre za hitrost obračanja posameznih vrst sredstev. Odražajo sposobnost poslovanja oz. da podjetje učinkovito posluje s sredstvi. Rezultati teh kazalnikov so pomembni tako za posojilodajalce kot

tudi za poslovodstvo podjetja, ker nam povedo, kakšna je vezanost sredstev glede na hitrost obračanja zalog.

Osnovne oblike kazalnikov te skupine so:

- koeficient obračanja obratnih sredstev,
- koeficient obračanja osnovnih sredstev,
- koeficient obračanja zalog materiala,
- koeficient obračanja zalog proizvodov,
- koeficient obračanja zalog trgovskega blaga,
- koeficient obračanja terjatev do kupcev,
- koeficient mesečne zadostnosti zaloge proizvodov,
- koeficient dnevne trajanosti kreditirane prodaje.

5.4.5 Kazalnik gospodarnosti

Kazalniki gospodarnosti kažejo na učinkovitost poslovanja podjetja oziroma razmerje med prihodki in odhodki. Poslovni sistem posluje gospodarno, če so prihodki večji od odhodkov. Čim večji so prihodki v primerjavi z odhodki, tem večja je gospodarnost (Hočevar in Igličar 1995, 249).

Osnovne oblike kazalnikov te skupine so:

- koeficient gospodarnosti poslovanja,
- koeficient celotne gospodarnosti,
- stopnja proizvajalne stroškovnosti poslovnih prihodkov,
- stopnja prodajne stroškovnosti poslovnih prihodkov,
- stopnja splošnodejavnostne stroškovnosti poslovnih prihodkov,
- stopnja tehnične (zmogljivostne) stroškovnosti poslovnih prihodkov,
- stopnja delovne stroškovnosti poslovnih prihodkov,
- stopnja materialne stroškovnosti poslovnih prihodkov,
- stopnja storitvene stroškovnosti poslovnih prihodkov,
- stopnja kosmate dobičkovnosti poslovnih prihodkov,
- stopnja dobičkovnosti poslovnih prihodkov,
- stopnja dobičkovnosti prihodkov,
- stopnja čiste dobičkovnosti prihodkov.

5.4.6 Kazalnik dobičkonosnosti

Kazalniki dobičkonosnosti prikazujejo dobičkonosnost sredstev ali kapitala. V praksi obstajajo številne inačice. Najbolj znan je koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala.

To je pravzaprav najpomembnejši kazalec poslovanja podjetja, saj posredno meri donosnost naložbe lastnikov podjetja. Za ta kazalec je značilno, da je v načelu primerljiv med vsemi podjetji in med obdobji (Mramor 1993, 169).

Osnovne oblike kazalnikov te skupine so:

- koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala,
- koeficient razširjene dobičkonosnosti sredstev,
- koeficient čiste dobičkonosnosti osnovnega kapitala,
- koeficient dividendnosti osnovnega kapitala,
- stopnja dividendnosti čistega dobička,
- osnovna čista dobičkonosnost navadne delnice,
- popravljena čista dobičkonosnost navadne delnice,
- dividendnost navadne delnice.

5.4.7 Kazalnik dohodkovnosti

Kazalniki dohodkovnosti prikazujejo, kolikšen je delež zaposlenih, financerjev, države in podjetja v dohodku.

Osnovne oblike kazalnikov te skupine so:

- stopnja udeležbe zaposlenih v dohodku,
- stopnja udeležbe financerjev v dohodku,
- stopnja udeležbe države v dohodku,
- stopnja udeležbe podjetja v dohodku,
- povprečna mesečna kosmata plača, povečana za kosmate udeležbe zaposlenih,
- povprečna mesečna čista plača, povečana za čiste udeležbe zaposlenih.

5.4.8 Kazalnik denarne tokovnosti

Kazalniki denarne tokovnosti se pojavljajo na osnovi izhodišč v izkazu denarnih tokov.

Osnovne oblike kazalnikov te skupine so:

- stopnja denarne izidnosti poslovnih prihodkov,
- koeficient pokritosti nove naložbe z denarnim izidom iz poslovanja,
- koeficient pokritosti dolgov z denarnim izidom iz poslovanja.

6 PODJETJE LOTRIČ, D. O. O.

6.1 Osnovni podatki podjetja

Podjetje Lotrič, d. o. o., je nadaljevanje oblike samostojnega podjetnika posameznika, ki ga je ustanovil direktor in lastnik podjetja. Glede na predhodno ime samostojnega podjetnika posameznika in prepoznavnost je podjetje dobilo ime po priimku lastnika.

Vsi ostali osnovni podatki podjetja so prikazani v naslednji tabeli.

Tabela 6.1 Osnovni podatki podjetja

Naslov:	Lotrič, laboratorij za meroslovje, d. o. o.
Poštna številka in kraj:	4227 Selca, Selca 163
Občina:	Železniki
Telefon:	04 51 70 700
Telefaks:	04 51 70 707
Elektronski naslov:	info@lotric.si
Spletna stran:	www.lotric.si
Ustanovitelj:	Marko Lotrič
Direktor:	Marko Lotrič
Matična številka podjetja:	5784786
Davčna številka podjetja:	14379465
Osnovni kapital:	175.262,90 €
Šifra glavne dejavnosti podjetja:	74.300 Tehnično preizkušanje
Število redno zaposlenih na dan 31. 12. 2006	14

Vir: AJPES 2007.

6.2 Predstavitev podjetja

Korenine današnjega podjetja Lotrič, d. o. o., segajo v leto 1991, ko je Marko Lotrič kot samostojni podjetnik registriral dejavnost servisiranja tehtnic in pripravo tehtnic za žigosanje. Iste leta je od pristojnih institucij pridobil vsa potrebna potrdila o izpolnjevanju pogojev za preglede in žigosanje meril mase, ki jih lahko opravljajo kontrolorji tehtnic in uteži s strani Urada za standardizacijo in meroslovje. Podjetje je tako na trg uvedlo svoje prve storitve, to je servis tehtnic in pripravo tehtnic za žigosanje.

Leta 2001 je podjetje zaradi povečanega obsega poslovanja in z namenom boljšega pregleda in možnosti nadaljnega razvoja spremenilo pravni status v družbo z omejeno odgovornostjo. Podjetje v svojem petnajstletnem obstoju ves čas posluje pozitivno.

Danes je glavna dejavnost podjetja tehnično preizkušanje ter analiziranje procesov, naprav in meril na področju kalibracije mase, prostornine, tlaka, temperature ter meril tehničnih pregledov v predelovalni industriji, inštitutih in zavodih ter tehničnih pregledih vozil, kjer se zahteva izpolnjevanje ustreznih domačih in tujih standardov. Podjetje je tudi kontrolni organ za maso, prostornino, tlak, izpušne pline in dolžino,

prav tako pa opravlja servisne storitve na tehtnicah, napravah za merjenje prostornine, laboratorijski ter medicinski opremi priznanih tujih in domačih proizvajalcev.

Pri uvajanju standardov kakovosti podjetje tesno sodeluje z Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Uradom za meroslovje, Slovensko akreditacijo in tujimi priznanimi proizvajalci.

Podjetje je leta 1999 prejelo akreditacijsko listino Slovenske akreditacije za predhodni standard za kalibracije današnjega *SIST EN ISO/IEC 17025*, leta 2001 pa akreditacijsko listino *SIST EN ISO/IEC 17020* za kontrolo meril. Leta 2005 je Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo podjetju Lotrič, d. o. o., izdalo odločbo o podaljšanju imenovanja za izvajanje strokovno tehničnih nalog v okviru postopkov ugotavljanja skladnosti ter rednih in izrednih overitev meril mase, meril za merjenje izpušnih plinov vozil, merilnikov tlaka v pnevmatikah in merilnikov krvnega tlaka. Prvo odločbo o imenovanju (s strani Ministrstva za šolstvo, znanost in tehnologijo) za izvajanje overitev meril je podjetje prejelo leta 2002, odločbo o razširitvi imenovanja za izvajanje postopkov ugotavljanja skladnosti ter rednih in izrednih overitev meril pa leta 2003. Imenovanje pomeni, da lahko podjetje samostojno izvaja zakonsko določene overitve prej naštetih meril. Overitev tehtnic s strani pravne osebe je moderen pristop, tako da overitev ni več upravni, pač pa strokovni postopek, s katerim se zagotovi natančno merjenje in izpolnjevanje zakonskih predpisov.

Podjetje je locirano v Selcih v Selški dolini. Sprva je delovalo v prostorih razširjene družinske hiše. S širitvijo dejavnosti in rastjo števila zaposlenih je postala potreba po večjih prostorih velika, zato se je podjetje v letu 2002 odločilo za investicijo v nove poslovne prostore. Poslovni objekt je projektiran in zgrajen v skladu z zahtevami tehničnih in meroslovnih določil za laboratorije na področju meroslovja. Laboratorij, servisne delavnice in upravni prostori povezujejo objekt v zaključeno celoto, kjer imajo vsi zaposleni dobre pogoje za strokovno in ustvarjalno delo. Poslovni objekt vključuje 625 m² funkcionalnih površin.

V podjetju večino presežkov investirajo v posodabljanje strojne in tehnološke opreme, v izobraževanje zaposlenih, v razvoj novih merilnih inštrumentov ter v razvoj programske opreme. Podjetje ima v novih prostorih sedež od leta 2004.

6.3 Reference podjetja

Podjetje Lotrič, d. o. o., že od vsega začetka poslovanja vstopa na trg kot izvajalec, ki se ukvarja z merilnimi napravami: bodisi s servisiranjem, pregledom, kalibriranjem, kontroliranjem ali overitvijo. Z verodostojnimi in zanesljivimi storitvami so pridobili zaupanje tako s strani Slovenske akreditacije, ki jim je podelila akreditacijski listini za izvajanje kalibracij in kontrol meril, kot s strani Urada za meroslovje, ki jih je imenovalo za opravljanje overitev meril, pa tudi s strani njihovih naročnikov.

Delna referenčna lista podjetja Lotrič, d. o. o., je naslednja:

- Lek, farmacevtska družba, d. d.,
- Krka, d. d.,
- Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto,
- Zavod za zdravstveno varstvo Koper,
- Zavod RS za transfuzijsko medicino,
- Zavod za farmacijo in za preizkušanje zdravil,
- Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta,
- Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta,
- Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta,
- Inštitut za varovanje zdravja,
- Zavod RS za transfuzijsko medicino.

6.4 Poslanstvo, vizija in strategija

6.4.1 Poslanstvo

Družba Lotrič, d. o. o., iz Selc je strokovno usposobljen laboratorij kalibracijskih storitev, kontrol in overitev meril v Sloveniji, s katerimi zagotavlja naročnikom v zdravstvu, farmaciji in industriji zanesljivo in natančno uporabo njihovih meril. Kot nosilec akreditacijskih listin *SIST EN ISO/IEC 17025:2002* in *SIST EN ISO/IEC 17020:2004*, ki ju podeljuje Slovenska akreditacija, konstantno zagotavljajo kakovost in zanesljivost svojih storitev. V sodelovanju s slovenskimi raziskovalnimi ustanovami pa želijo sooblikovati zahteve za merila na področju meroslovja.

6.4.2 Vizija

Želja vodstva družbe Lotrič, d. o. o., iz Selc je, da bi v naslednjih letih družba postala vodilni slovenski laboratorij za izvajanje kalibracij, overitev in kontrolo različnih meril ter da bi nudila kvalitetno servisiranje le-teh. Pri svojem delu želijo ohranjati zaupanje naročnikov in kakovost svojih storitev z nenehnim posodabljanjem obstoječih standardov, ki veljajo na področju meroslovja. Okrepili bodo tudi lastni razvojno-raziskovalni sektor v sodelovanju z zunanjimi institucijami znanja na področju razvoja kalibracijskih meritev in avtoklavov (razvoj metode za preskus tlačne opreme za sterilizacijo v zdravstvu, farmacevtski in živilski industriji). Družba želi postati prepoznaven izvajalec kalibracijskih in kontrolnih storitev tudi v tujini in dosepati dodano vrednost na nivoju evropsko primerljivih laboratorijev. Svojim zaposlenim bodo omogočali profesionalno, stimulatивно in kreativno delovno okolje, ki vključuje tudi nenehno usposabljanje na njihovem področju, hkrati pa tudi stalno preverjanje njihove strokovne usposobljenosti in zaupanje presojevalcev v pridobljene rezultate postopkov in z njimi povezane merilne negotovosti.

6.4.3 Strategija

Poslanstvo in vizijo bo podjetje udejanjalo z nenehnim posodabljanjem laboratorijske opreme in tehnoloških procesov, z namenom ohranjanja zanesljivosti, sledljivosti in točnosti kalibracijskih in kontrolnih procesov, sledili bodo svetovnim trendom na področju kalibriranja in kontrole meril mase, prostornine, temperature, tlaka, izpušnih plinov in dolžine. Za opravljanje storitev najvišje kakovosti bodo pridobivali potrebne akreditacije in s tem zadostili potrebam in zahtevam standardov. V načrtu imajo skrajšati čas opravljanja storitev na minimum in s tem čim manj ovirati delovne procese svojih naročnikov. Zagotavljali bodo stabilno rast podjetja in hkrati zniževali stroške na enoto zaposlenega. Pri izvajanju storitev bodo uveljavljali skrb za čisto okolje in energetske varčno uporabo virov energije.

7 PREDSTAVITEV IN ANALIZA LETNEGA POROČILA PODJETJA LOTRIČ, D. O. O.

V tem poglavju bom analiziral letno poročilo podjetja Lotrič, d. o. o., iz leta 2006 in ga primerjal s tistim iz leta 2005. Poročila so bila izdelana v takratni valuti tolar. Ker pa je Slovenija v letu 2007 prevzela valuto evro, sem zaradi boljšega razumevanja tolarje preračunal v evre. Preračun sem opravil po paritetnem tečaju, ki je bil določen dne 31. 12. 2006 in znaša 239,64 SIT/EUR.

7.1 Bilanca stanja na dan 31. 12. 2006

7.1.1 Sredstva

Dolgoročna sredstva

1. Neopredmetena dolgoročna sredstva

Neopredmetena dolgoročna sredstva zajemajo dolgoročne premoženjske pravice in druga neopredmetena dolgoročna sredstva, ki so podrobneje prikazana v tabeli 7.1.

Tabela 7.1 Neopredmetena dolgoročna sredstva (v EUR)

	2006	2005
Dolgoročne premoženjske pravice	10.174	15.056
Druga neopredmetena dolgoročna sredstva	730	1.072
Skupaj	10.904	16.128

Vir: Lotrič 2007.

Premoženjske pravice predstavljajo večji delež neopredmetenih dolgoročnih sredstev, in sicer 93,3 %. Premoženjske pravice ima podjetje v zvezi s prejetimi certifikati. Druga neopredmetena dolgoročna sredstva pa predstavlja programska oprema, ki jo uporabljajo pri svojem poslovanju. Gledano v celotni so se neopredmetena dolgoročna sredstva leta 2006 v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 32,4 %.

2. Opredmetena osnovna sredstva

Tabela 7.2 prikazuje osnovna sredstva, ki se pojavljajo v podjetju v obliki stvari.

Tabela 7.2 Opredmetena osnovna sredstva (v EUR)

	2006	2005
Zemljišča	59.506	59.489
Zgradbe	309.368	327.112
Druge naprave in oprema	144.362	123.765
Opredmetena osnovna sredstva v gradnji	78.630	78.630
Skupaj	591.867	588.996

Vir: Lotrič 2007.

Opredmetena osnovna sredstva predstavljajo zemljišče in zgradbo, vrednoteno po nabavni vrednosti, ter naprave in opremo za opravljanje dejavnosti, enako vrednotene po njihovi nabavni vrednosti. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi pa predstavljajo nedokončan del stavbe, ki je namenjen kadrovskim stanovanjem.

Največji delež med osnovnimi sredstvi imajo zgradbe, in sicer 52,3 %. To predstavlja med celotnimi sredstvi podjetja 35,5 %. Sledijo druge naprave in oprema v višini 24,4 %, zemljišča 10,1 % in opredmetena osnovna sredstva v gradnji v višini 13,3 %.

Iz tabele je razvidno, da se je vrednost zgradb leta 2006 v primerjavi s prejšnjim letom znižala za 5,4 %, kar je posledica amortizacije. Vrednost zemljišč in opredmetenih osnovnih sredstev v gradnji je ostala enaka, vrednost drugih naprav in opreme pa se je povečala 16,6 %. Do povečanja je prišlo zaradi večjih novih investicij v opremo, kot je bila amortizacija.

Amortizacija

Amortizacija je znesek, ki v posameznem obračunskem obdobju zapusti amortizirljivo sredstvo in je tedanji strošek (SRS 13.26).

Amortizacijo obračunavajo posamično. Amortizacije, ki je obračunana od že odpisanih osnovnih sredstev, ne upoštevajo med odhodki, čeprav ta sredstva še naprej uporabljajo pri upravljanju dejavnosti (Milost in Milunovič 2001, 109).

Podjetje uporablja dokaj visoke amortizacijske stopnje, vendar ne presegajo davčno priznanih stopenj. Amortizacija se prične obračunavati prvi dan naslednjega meseca po tem, ko je bilo sredstva usposobljeno za uporabo.

Podjetje uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Amortizacijske stopnje so predstavljene v naslednji tabeli 7.3.

Tabela 7.3 Amortizacijske stopnje podjetja Lotrič, d. o. o.

	<i>Amortizacijska stopnja</i>
Zemljišča	0,00 %
Zgradbe	5,00 %
Računalniška oprema	30,00 %
Ostala oprema in stroji	25,00 %
Neopredmetena dolgoročna sredstva	20,00 %

Vir: Lotrič 2007.

3. Dolgoročne finančne naložbe in dolgoročne poslovne terjatve

Podjetje nima dolgoročnih naložb in dolgoročnih poslovnih terjatev, ker vsa svoja odvečna razpoložljiva finančna sredstva namenja za odplačevanje dolgoročnih posojil in za modernizacijo svojih opredmetenih osnovnih sredstev, ki jih uporablja za opravljanje dejavnosti.

Kratkoročna sredstva

4. Zaloge

Zaloge predstavljajo del kratkoročnih sredstev podjetja. Sestavljene so iz zalog materiala, trgovskega blaga, nedokončanih storitev, predujmov za zaloge in so prikazane v naslednji tabeli 7.4.

Tabela 7.4 Zaloge (v EUR)

	2006	2005
Material	46.415	53.221
Nedokončane storitve	37.548	32.540
Trgovsko blago	3.080	3.142
Predujmi za zaloge	271	0
Skupaj	87.314	88.904

Vir: Lotrič 2007.

Zaloge v podjetju predstavljajo 10 % vseh sredstev in 33,2 % kratkoročnih sredstev. V primerjavi s preteklim letom so se zaloge zmanjšale za 0,05 %. Največji delež med zalogami predstavljajo zaloge materiala, in sicer 53,2 %, sledijo nedokončane storitve v višini 43 % in trgovsko blago v višini 3,5 %. Podjetje ohranja vrednost zalog v podobni višini kot pretekla leta, kar je dobro za podjetje ob predpostavki, da se prihodki večajo, sredstva, vezana v zalogah, pa ostajajo enaka.

5. Kratkoročne finančne naložbe in kratkoročne poslovne terjatve

Kratkoročne finančne naložbe in kratkoročne poslovne terjatve pa predstavljajo naložbe in terjatve z ročnostjo do enega leta. Predstavljam jih v tabeli 7.5.

Tabela 7.5 Kratkoročne finančne naložbe in kratkoročne poslovne terjatve (v EUR)

	2006	2005
Kratkoročne finančne naložbe	0	0
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	141.366	109.068
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	1.995	1.152
Skupaj	143.361	110.219

Vir: Lotrič 2007.

Kratkoročnih finančnih naložb podjetje nima. Kratkoročne poslovne terjatve pa predstavljajo 16,4 % celotnih sredstev in 54,5 % kratkoročnih sredstev. Večji del terjatev so terjatve do kupcev, ki so se glede na preteklo leto povečale za 28,3 %. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih pa v večji meri predstavljajo terjatve za vstopni davek na dodano vrednost.

6. Denarna sredstva

Denarna sredstva zajemajo sredstva na transakcijskih računih, v blagajni in na deviznih računih. Prikazuje jih tabela 7.6.

Tabela 7.6 Denarna sredstva (v EUR)

	2006	2005
Blagajna	23.318	11.801
Transakcijski račun – domači	8.771	20.773
Transakcijski račun – tujina	83	88
Skupaj	32.173	32.661

Vir: Lotrič 2007.

Denarna sredstva so se glede na preteklo leto znižala za 1,5 %. Predstavljajo pa 3,7 % vseh kratkoročnih sredstev.

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

7. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve so prikazane v naslednji tabeli. Vsebujejo kratkoročno nezaračunane prihodke in davek na dodano vrednost od prejetih predujmov.

Tabela 7.7 Kratkoročne aktivne časovne razmejitve (v EUR)

	2006	2005
Kratkoročno nezaračunani prihodki	6.468	11.684
DDV od prejetih predujmov	163	0
Skupaj	6.631	11.684

Vir: Lotrič 2007.

7.1.2 Obveznosti do virov sredstev

Kapital

8. Kapital

Kapital prikazuje obveznost do lastnika podjetja. Njegovo razdelitev prikazuje naslednja tabela 7.8.

Tabela 7.8 Kapital (v EUR)

	2006	2005
Vpoklicani kapital – osnovni kapital	178.184	178.184
Rezerve iz dobička – zakonske rezerve	9.322	7.111
Preneseni čisti dobiček	118.570	70.652
Čisti dobiček poslovnega leta	41.980	47.914
Skupaj	348.055	303.860

Vir: Lotrič 2007.

Vpoklicani osnovni kapital predstavlja 51,2 % celotnega kapitala. Ker je podjetje enoosebna družba z omejeno odgovornostjo, celoten lastniški delež pripada lastniku. Podjetje je bilo na osnovi *Zakona o gospodarskih družbah* v letu 2006 dolžno oblikovati najmanj 5 % zakonskih rezerv iz dobička. Zakonske rezerve bo oblikovalo tudi v naslednjih letih do minimalne z zakonom določene višine 10 % osnovnega kapitala. Kapitalske rezerve predstavljajo 2,7 % kapitala.

Družbenik je na podlagi sklepa ugotovil čisti dobiček poslovnega leta 2006 v znesku 41.980 EUR in je ostal nerazporejen.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

9. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Podjetje v letih 2005 in 2006 ni imelo rezervacij in dolgoročnih časovnih razmejitev.

Dolgoročne obveznosti

10. Dolgoročne obveznosti

Tabela 7.9 prikazuje dolgoročne obveznosti, ki so ločene na dolgoročne finančne obveznosti in dolgoročne poslovne obveznosti. Dolgoročne finančne obveznosti predstavljajo predvsem neodplačana dobljena dolgoročna posojila bank, dolgoročne poslovne obveznosti pa neplačan del finančnega najema osnovnih sredstev.

Tabela 7.9 Dolgoročne obveznosti (v EUR)

	2006	2005
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	211.914	244.404
Druge dolgoročne finančne obveznosti	100.747	104.920
Druge dolgoročne poslovne obveznosti	3.860	6.723
Skupaj	316.521	356.047

Vir: Lotrič 2007.

Največji del dolgoročnih obveznosti predstavljajo dolgoročne finančne obveznosti do bank. Ta delež v primerjavi s celotnimi obveznostmi do virov sredstev predstavlja 24,3 % v letu 2006 in 28,8 % v letu 2005. Izhajajo iz naslova najetja hipotekarnih

posojil za izgradnjo poslovnih prostorov na sedežu podjetja in najetja posojil za obratna sredstva, ki jih podjetje potrebuje za svoje poslovanje.

Druge dolgoročne finančne obveznosti izhajajo prav tako iz najetja posojil za obratna sredstva, in sicer od družbenika. Predstavljajo 11,6 % v letu 2006 in 12,4 % v letu 2005 celotnih obveznosti do virov sredstev.

Poslovne obveznosti so nastale iz naslova najetja opreme v finančni najem in predstavljajo 0,4 % v letu 2006 in 0,8 % celotnih obveznosti do virov sredstev.

Tabela prikazuje, da podjetje redno plačuje anuitete posojil in da se v letu 2006 ni dodatno zadolževalo. Vrednost dolgoročnih obveznosti se je glede na prejšnje leto znižalo za 11,1 %.

Kratkoročne obveznosti

11. Kratkoročne obveznosti

Tabela 7.10 prikazuje kratkoročne obveznosti. Razdeljene so na kratkoročne finančne obveznosti in kratkoročne poslovne obveznosti. Kratkoročne finančne obveznosti predstavljajo v naslednjem letu zapadle obroke posojil do bank, poslovne obveznosti pa tekoče obveznosti do dobaviteljev in državnih institucij.

Tabela 7.10 Kratkoročne obveznosti (v EUR)

	2006	2005
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	137.444	97.722
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	37.907	54.657
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	32.323	36.309
Skupaj	207.674	188.687

Vir: Lotrič 2007.

Kratkoročne finančne obveznosti do bank predstavljajo največji delež vseh kratkoročnih obveznosti, in sicer 66,2 %. V delu celotnih obveznosti do virov sredstev to pomeni 22,2 %. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev in druge poslovne obveznosti kažejo tekoče obveznosti do dobaviteljev blaga, materiala, storitev in obveznosti za neplačane davke in prispevke iz naslova plač ter obveznost za davek na dodano vrednost. To predstavlja 10,7 % kratkoročnih obveznosti.

Glede na preteklo obdobje so se povečale kratkoročne finančne obveznosti do bank, in sicer za 40,6 %. Vzrok takemu povečanju je pričetek odplačevanja posojila, ki bo zapadlo v plačilo v naslednjem letu. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev in druge kratkoročne poslovne obveznosti pa so se zmanjšale, in sicer za 22,8 %.

7.2 Izkaz poslovnega izida za leto 2006

1. Čisti prihodki od prodaje

Tabela 7.11 prikazuje čiste prihodke od prodaje trgovskega blaga, materiala in opravljenih storitev. Delijo se na prihodke od prodaje na domačem trgu in na prihodke od prodaje na trgu izven Evropske unije.

Tabela 7.11 Čisti prihodki od prodaje (v EUR)

	2006	2005
Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu	750.851	661.200
Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala na domačem trgu	54.265	53.597
Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev izven EU	371	121
Skupaj	805.487	714.918

Vir: Lotrič 2007.

Celotni čisti prihodki so se v primerjavi s preteklim letom povečali za 13,6 %. Največji delež izmed čistih prihodkov predstavljajo prihodki od prodaje storitev, in sicer 93,2 %. Sledijo jim prihodki od prodaje materiala in blaga s 6,7 % in prihodki od prodaje proizvodov in storitev izven Evropske unije.

2. Povečanje vrednosti nedokončanih storitev in drugi poslovni prihodki

Tabela 7.12 prikazuje povečanje vrednosti zalog proizvodov, storitev in nedokončane proizvodnje ter druge poslovne prihodke.

Tabela 7.12 Povečanje nedokončanih storitev in drugi poslovni prihodki (v EUR)

	2006	2005
Povečanje vrednosti storitev	5.008	3.768
Drugi poslovni prihodki	17	889
Skupaj	5.024	4.657

Vir: Lotrič 2007.

3. Stroški blaga, materiala in storitev

Tabela 7.13 prikazuje stroške nabavne vrednosti prodanega materiala, blaga in storitev.

Tabela 7.13 Stroški blaga, materiala in storitev (v EUR)

	2006	2005
Nabavna vrednost prodanega blaga	36.246	51.636
Stroški porabljenega materiala, od tega:	85.774	81.777
– stroški materiala	40.252	42.489
– stroški energije	16.128	15.406
– drugi materialni stroški	29.394	23.882
Stroški storitev, od tega:	346.541	282.265
– transportne storitve	705	250
– najemnine	638	1.110
– povračila stroškov zaposlenim	76.778	92.944
– drugi stroški storitev	268.419	187.961
Skupaj	468.561	415.678

Vir: Lotrič 2007.

Stroški blaga, materiala in storitev so se glede na preteklo leto povečali za 12,7 %. Povečanje je bilo manjše, kot je bilo povečanje čistih prihodkov, in sicer so se čisti prihodki povečali glede na preteklo leto za 0,9 % več kot stroški blaga, materiala in storitev.

Največji delež med stroški blaga, materiala in storitev predstavljajo storitve, in sicer 74 %, sledijo stroški porabljenega materiala v višini 18,3 % in nabavna vrednost prodanega blaga v višini 7,7 %.

Iz tabele stroškov (tabela 7.13) blaga, materiala in storitev je razvidno, da podjetje opravlja predvsem storitve za svoje stranke, kar se odraža na deležu storitev med stroški blaga, materiala in storitev.

4. Stroški dela

V tabeli 7.14 so prikazani stroški dela, ki zajemajo stroške plač, stroške pokojninskih zavarovanj in druge stroške dela, ki bremenijo podjetje.

Tabela 7.14 Stroški dela (v EUR) in povprečno število zaposlenih

	2006	2005
Stroški plač	161.267	139.234
Stroški pokojninskih zavarovanj	17.167	15.361
Stroški drugih socialnih zavarovanj	11.768	10.111
Drugi stroški dela	35.078	16.930
Skupaj	225.280	181.635
1. število opravljenih ur v letu	28662	27194
2. delovne ure v obračunskem obdobju	2080	2080
3. povprečno število zaposlenih (3.=1./2.)	13,78	13,07

Vir: Lotrič 2007.

Podjetje je imelo v letu 2006 13,78 zaposlenih. Število zaposlenih je izračunano iz celotnega števila opravljenih ur v letu na število ur, ki jih mora opraviti en zaposlen v

letu. Povprečna bruto plača na zaposlenega na mesec znaša 975,24 EUR. Število zaposlenih se je glede na preteklo leto povečalo za 5,4 %.

Celotni stroški dela so se glede na preteklo leto povečali za 24,3 %. Največji delež izmed stroškov dela predstavljajo stroški plač, in sicer 71,6 %. Sledijo jim drugi stroški dela v višini 15,6 % ter stroški pokojninskih in drugih socialnih zavarovanj.

V podjetju so se stroški dela precej povečali zaradi približevanja višine plač slovenskemu povprečju, ki je za leto 2006 znašala 1.210,77 EUR.

5. Odpisi vrednosti

Tabela 7.15 prikazuje amortizacijo, ki se izraža kot strošek za delno obrabo osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev v določenem časovnem obdobju, in prevrednotovalne poslovne odhodke pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih.

Tabela 7.15 Amortizacija in prevrednotovalni poslovni odhodki (v EUR)

	2006	2005
Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih sredstev	5.225	5.371
Amortizacija zgradb	17.743	17.693
Amortizacija opreme in nadomestnih delov	59.560	44.650
Skupaj amortizacija	82.528	67.714
Prevrednotovalni poslovni odhodki opredmetenih osnovnih sredstev	7.344	0
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	0	184
Skupaj prevrednotovalni poslovni odhodki	7.344	184
Skupaj	89.872	67.898

Vir: Lotrič 2007.

Podjetje v letu 2006 ni spreminjalo amortizacijskih stopenj. Stroški amortizacije so v primerjavi s preteklim letom večji za 21,9 %. Večji stroški amortizacije so nastali zaradi investicij v nova opredmetena osnovna sredstva.

Podjetje je v letu 2006 imelo tudi prevrednotovalne poslovne odhodke, ki so nastali zaradi višje sile oziroma nepričakovanega dogodka odtujitve opreme (kraja).

6. Drugi poslovni odhodki – drugi stroški

Tabela 7.16 prikazuje ostale stroške podjetja. To so štipendije in nagrade dijakom, dajatve, ki niso odvisne od poslovnega rezultata, članarine zbornicam in izplačila za humanitarne namene.

Tabela 7.16 Drugi poslovni odhodki – drugi stroški (v EUR)

	2006	2005
Članarine	509	430
Nagrade in štipendije dijakom	6.034	7.102
Ostali stroški	901	1.348
Izplačila za humanitarne namene	1.306	1.427
Skupaj	8.751	10.307

Vir: Lotrič 2007.

Drugi stroški so se glede na preteklo leto znižali za 15,1 %. Iz tabele je razvidno, da podjetje veliko sredstev namenja za štipendije in nagrade dijakom. Del sredstev podjetje nameni tudi za humanitarne namene, predvsem za lokalna društva in organizacije, ki potrebujejo sredstva za svoje delovanje.

7. Finančni prihodki

Podjetje je imelo v letu 2006 samo 142 EUR finančnih prihodkov. Ti prihodki izhajajo od obresti denarnih sredstev na transakcijskem računu in pozitivnih tečajnih razlik.

8. Finančni odhodki

Finančni odhodki so v letu 2006 znašali 22.175 EUR. Glede na preteklo leto so se povečali za 16,3 %. Gre predvsem za obresti na prejeta posojila od bank in od družbenika. V manjšem znesku so vključeni tudi finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti (leasing).

9. Drugi prihodki

Drugi prihodki so v letu 2006 znašali 58.267 EUR. Glede na preteklo leto so se povečali za 68,3 %. Sestavljeni so iz subvencij, dotacij, ki jih je podjetje pridobilo za novo tehnološko opremo, in prejetih odškodnin zaradi kraje opredmetenih osnovnih sredstev.

10. Dobiček

Dobiček je pozitivna razlika med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki, ki nastanejo v obračunskem obdobju. Dobiček podjetja je prikazan v naslednji tabeli.

Tabela 7.17 Dobiček (v EUR)

	2006	2005
Dobiček iz poslovanja	18.048	44.062
Celotni dobiček	54.281	59.639
Davek iz dobička	10.090	9.201
Čisti dobiček obračunskega obdobja	44.191	50.438

Vir: Lotrič 2007.

Podjetje je v letu 2006 ustvarilo 44.191 EUR čistega dobička obračunskega obdobja. Čisti dobiček obračunskega obdobja se je v primerjavi s preteklim letom znižal za 12,4 %. Davek iz dobička pa se je povečal za 9,7 %.

Davek iz dobička

Davek iz dobička je bil izračunan v skladu z *Zakonom o davku od dohodka pravnih oseb*. Stopnja davka iz dobička je enaka 25 % od davčne osnove. Podjetje je pri obračunu davka iz dobička upoštevalo olajšave za nakup osnovnih sredstev, olajšave za dodatno pokojninsko zavarovanje zaposlenih in olajšave za nove zaposlene delavce. Povečala se je tudi davčna osnova zaradi nepriznanih stroškov za privatno življenje zaposlenih, in sicer v višini 50 % stroškov, namenjenih za pogostitve poslovnih partnerjev (reprezentanca).

7.3 Kazalniki stanja financiranja (vlaganja)

Stopnja lastniškosti financiranja

Ta kazalnik kaže lastniško financiranje vseh sredstev gospodarske družbe. Večji ko je delež sredstev, financiran s kapitalom, večja je vrednost tega kazalnika. Manj je gospodarska družba tvegana za upnike, več tveganja nosijo lastniki. Kazalnik je zelo pomemben za upnike, ki želijo oceniti, kolikšno je tveganje glede vračil posojil oziroma kako bi dodelitev dodatnega posojila vplivala na finančno tveganje gospodarske družbe. Lastnike pa zanima finančno tveganje v povezavi z donosnostjo. Praviloma velja: bolj ko je gospodarska družba finančno tvegana za upnike, višja je donosnost kapitala. Previsoka vrednost tega kazalnika lahko pomeni tudi neracionalno financiranje sredstev z dražjimi viri financiranja.

Izračun stopnje lastniškosti financiranja podjetja prikazuje tabela 7.18.

Tabela 7.18 Stopnja lastniškosti financiranja

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2006</i>	<i>2005</i>
1. kapital	348.055	303.860
2. obveznosti do virov sredstev	872.250	848.594
3. stopnja lastniškosti financiranja (3. = 1./2. x 100)	39,9 %	35,8 %

Stopnja lastniškosti financiranja je bila v preteklem letu 35,8 %, v tekočem pa 39,9 %. Iz tega izhaja, da je podjetje glede na preteklo leto znižalo stopnjo zadolženosti za 4,1 %. Za upnike tako razmerje pomeni visoko stopnjo finančne varnosti, za podjetje pa visoko stopnjo neodvisnosti.

Stopnja dolžniškosti financiranja

Ta kazalnik kaže dolžniško financiranje vseh sredstev gospodarske družbe. Dopolnjuje se s predhodnim kazalnikom. Višji ko je kazalnik, težje je podjetju v slabših razmerah poslovanja odplačevati dolgove. V primeru nižjih obresti na posojila, kot je zahtevana donosnost kapitala, je smiselno, da se podjetje dodatno zadolžuje.

Tabela 7.19 prikazuje izračun kazalnika stopnje dolžniškosti financiranja.

Tabela 7.19 Stopnja dolžniškosti financiranja

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2006</i>	<i>2005</i>
1. dolgovi	524.195	544.734
2. obveznosti do virov sredstev	872.250	848.594
3. stopnja dolžniškosti financiranja (3. = 1./2. x 100)	60,1 %	64,2 %

Stopnja dolžniškosti financiranja je v preteklem letu znašala 64,2 %, v tekočem pa 60,1 %. Iz izračuna vrednosti kazalnikov je razvidno, da se je v letu 2006 delež dolgov med obveznostmi do virov sredstev močno zmanjšal in da se je podjetje financiralo predvsem s povečanjem kapitala.

Stopnja dolgoročnosti financiranja

Stopnja dolgoročnosti financiranja kaže delež trajnih in dolgoročnih virov sredstev v pasivi. Trajni viri pa so tisti, ki ob normalnem poslovanju ne zapadejo v plačilo. To je kapital. Iz naslednje tabele je razviden ta kazalnik, ki je običajno zelo odvisen od deleža stalnih sredstev med sredstvi podjetja.

Tabela 7.20 Stopnja dolgoročnosti financiranja

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2006</i>	<i>2005</i>
1. kapital + dolgoročni dolg + dolgoročne rezervacije	664.576	659.907
2. obveznosti do virov sredstev	872.250	848.594
3. stopnja dolgoročnosti financiranja (3. = 1./2. x 100)	76,2 %	77,8 %

Stopnja dolgoročnosti financiranja je v preteklem letu znašala 77,8 %, v tekočem pa znaša 76,2 %.

7.4 Kazalniki stanja investiranja (naložbenja)

Stopnja osnovnosti investiranja

Stopnja osnovnosti investiranja nam kaže delež, ki ga imajo osnovna sredstva med vsemi sredstvi oziroma celotno aktivo. Vrednost kazalnika je odvisna od panoge, s katero se podjetje ukvarja. V tehnološko intenzivnih panogah je vrednost tega kazalnika

praviloma večja kot pri delovno intenzivnih panogah. Na kazalnik pomembno vplivajo tudi amortizacijske stopnje. Prikaz kazalnika je v naslednji tabeli 7.21.

Tabela 7.21 Stopnja osnovnosti investiranja

<i>Gospodarska kategorija</i>	2006	2005
1. osnovna sredstva (neodpisana vrednost)	602.671	605.124
2. sredstva	872.250	848.594
3. stopnja osnovnosti investiranja (3. = 1./2. x 100)	69,1 %	71,3 %

Primerjava kazalnika med letom 2006 in 2005 pokaže, da se je delež osnovnih sredstev v celotnih sredstvih podjetja nekoliko zmanjšal. Preteklo leto je bila stopnja osnovnosti investiranja 71,3 %, v tekočem letu pa se je znižala na 69,1 %. Posledica zmanjšanja kazalnika je predvsem povečanje poslovne dejavnosti in s tem čistih prihodkov od prodaje. Kratkoročna sredstva podjetja so se povečevala bolj kot pa njegova dolgoročna sredstva.

Stopnja obratnosti investiranja

Stopnja obratnosti investiranja kaže delež obratnih sredstev med vsemi sredstvi podjetja. Na kazalnik močno vpliva specifičnost panoge, s katero se podjetje ukvarja. V primeru povečane poslovne dejavnosti povečanje kazalnika lahko pomeni izboljšanje poslovanja podjetja. Če pa pride do povečanja obratnih sredstev brez povečanja poslovne dejavnosti, je to za podjetje lahko tudi nevarnost.

Izračun kazalnika stopnje obratnosti je prikazan v tabeli 7.22.

Tabela 7.22 Stopnja obratnosti investiranja

<i>Gospodarska kategorija</i>	2006	2005
1. obratna sredstva	262.848	231.785
2. sredstva	872.250	848.594
3. stopnja obratnosti investiranja (3. = 1./2. x 100)	30,1 %	27,3 %

Delež obratnih sredstev se je povečal zaradi povečanega obsega poslovanja podjetja. Vzrok temu je nastanek večjih zalog materiala in terjatev iz poslovanja. Rezultat pa je povečanje kazalnika s 27,3 % preteklega leta na 30,1 % tekočega leta.

7.5 Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja

Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev

Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev prikazuje razmerje med kapitalom in osnovnimi sredstvi po neodpisani vrednosti. Prikazuje torej, v kolikšni meri so osnovna sredstva pokrita s kapitalom kot celote. Izračun koeficienta je prikazan v naslednji tabeli.

Tabela 7.23 Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2006</i>	<i>2005</i>
1. kapital	348.055	303.860
2. osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti)	602.771	605.124
3. koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev (3. = 1./2.)	0,577	0,502

Izračunani koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev za leto 2005 pove, da je podjetje z lastnim kapitalom financiralo 0,502 osnovnih sredstev po neodpisani vrednosti. Vzrok takemu izračunu so velika vlaganja v izgradnjo poslovnih prostorov, ki so jih financirali s posojili. V letu 2006 se je koeficient zvišal na 0,577. To pa je rezultat sprotnega odplačevanja posojil in povečevanja kapitala.

Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient)

Hitri koeficient, imenovan tudi koeficient denarne likvidnosti, kaže, koliko kratkoročnih obveznosti lahko podjetje poravna na določen dan in je razmerje med denarnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi. Optimalna vrednost tega kazalnika naj bi bila med 0,2 in 0,5 (Repovž 1994, 831).

Izračun koeficienta je prikazan v naslednji tabeli 7.24.

Tabela 7.24 Hitri koeficient

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2006</i>	<i>2005</i>
1. likvidna sredstva	32.173	32.661
2. kratkoročne obveznosti	207.674	188.687
3. hitri koeficient (3. = 1./2.)	0,155	0,173

Hitri koeficient je v letu 2006 znašal 0,155 in je nekoliko upadel glede na preteklo leto, ko je znašal 0,173. Obe obračunski obdobji je bil koeficient nekoliko pod priporočenimi merili, pa vendar je podjetje glede na izračun zadovoljivo plačilno sposobno.

Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient)

Pospešeni koeficient prikazuje razmerje med likvidnimi sredstvi, kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi. Priporočljivo za podjetje je, da ima vrednost tega koeficienta okoli 1 oziroma nad 1, kar predstavlja plačilno sposobnost podjetja. Izračun je prikazan v naslednji tabeli 7.25.

Tabela 7.25 Pospešeni koeficient

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2006</i>	<i>2005</i>
1. likvidna sredstva + kratkoročne terjatve	182.165	154.565
2. kratkoročne obveznosti	207.674	188.687
3. pospešeni koeficient (3. = 1./2.)	0,877	0,819

Pospešeni koeficient je v letu 2005 znašal 0,819 in se je v letu 2006 povišal na 0,877. Zvišanje koeficienta prikazuje izboljšanje plačilne sposobnosti podjetja.

Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient)

Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti prikazuje razmerje med kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi. Pri razlagi tega koeficienta je potrebna previdnost. Povečanje kazalnika namreč ne pomeni vedno povečanja plačilne sposobnosti podjetja, saj je pomembno, kakšna kratkoročna sredstva ima podjetje. Podjetje namreč lažje poravnava svoje obveznosti z denarjem kot pa z materialom ali aktivnimi časovnimi razmejitvami. Izračun kratkoročnega koeficienta prikazuje naslednja tabela 7.26.

Tabela 7.26 Kratkoročni koeficient

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2006</i>	<i>2005</i>
1. kratkoročna sredstva	262.848	231.785
2. kratkoročne obveznosti	207.674	188.687
3. kratkoročni koeficient (3. = 1./2.)	1,266	1,228

Kratkoročni koeficient prikazuje financiranje kratkoročnih sredstev iz kratkoročnih obveznosti do virov sredstev. Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti je v letu 2005 znašal 1,228 in se je v letu 2006 povečal na 1,266. To prikazuje dobro plačilno sposobnost.

7.6 Kazalniki gospodarnosti

Koeficient gospodarnosti poslovanja

Koeficient gospodarnosti poslovanja kaže učinkovitost poslovanja podjetja oziroma razmerje med poslovnimi prihodki in poslovnimi odhodki. Večji ko so poslovni prihodki od poslovnih odhodkov, večja je gospodarnost poslovanja. Izračun koeficienta prikazuje naslednja tabela 7.27.

Tabela 7.27 Koeficient gospodarnosti poslovanja

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2006</i>	<i>2005</i>
1. poslovni prihodki	810.512	719.575
2. poslovni odhodki	792.464	675.513
3. koeficient gospodarnosti poslovanja (3. = 1./2.)	1,023	1,065

Koeficient gospodarnosti poslovanja je večji od 1, kar pomeni, da so poslovni prihodki večji od poslovnih odhodkov. Iz tega izhaja, da podjetje izkazuje dobiček iz poslovanja. Vrednost kazalnika se je v letu 2006 v primerjavi z letom 2005 znižala z 1,065 na 1,023.

Koeficient celotne gospodarnosti

Koeficient celotne gospodarnosti podjetja prikazuje razmerje med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki. Pozitiven kazalnik pomeni, da je podjetje poslovalo z dobičkom. V vrednost kazalnika so poleg poslovnih prihodkov in odhodkov vključeni tudi vplivi neposlovnih dejavnosti. Izračun koeficienta prikazuje naslednja tabela 7.28.

Tabela 7.28 Koeficient celotne gospodarnosti

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2006</i>	<i>2005</i>
1. prihodki	868.920	754.227
2. odhodki	814.639	694.588
3. koeficient celotne gospodarnosti (3. = 1./2.)	1,067	1,086

Koeficient celotne gospodarnosti je v letu 2005 znašal 1,086, v letu 2006 se je zmanjšal na 1,067. Iz tega izhaja, da je podjetje tudi z gledišča neposlovnih dejavnosti poslovalo pozitivno. Zato tudi večja vrednost koeficienta celotne gospodarnosti v primerjavi s koeficientom gospodarnosti poslovanja.

7.7 Kazalniki dobičkonosnosti

Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala

Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala je s stališča lastnikov gospodarskih družb najpomembnejši in najpogosteje uporabljen kazalnik poslovne uspešnosti. Kazalnik pojasnjuje, kako uspešno je poslovanje pri upravljanju s premoženjem lastnikov. Pokaže nam, koliko čistega dobička je družba dosegla na vsakih sto enot vloženega kapitala. Gospodarska družba je poslovno uspešnejša, če je vrednost tega kazalnika čim večja. Vendar pa višja vrednost kazalnika lahko pomeni tudi večje tveganje na račun velikega zadolževanja gospodarske družbe. Izračun koeficienta prikazuje tabela 7.29.

Tabela 7.29 Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2006</i>	<i>2005</i>
1. čisti dobiček/izguba	44.191	50.438
2. povprečni kapital (brez čistega poslovnega izida preučevanega leta)	281.011	219.400
3. koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala (3. = 1./2.)	0,157	0,230

Koeficient čiste dobičkonosnosti je v preteklem letu znašal 0,230, v tekočem pa se je zmanjšal na 0,157. Na znižanje kazalnika je vplivalo znižanje čistega poslovnega dobička v letu 2006. Vzrok znižanja poslovnega dobička pa je hitrejša rast nekaterih stroškov. Glede na to bo podjetje moralo zaustaviti trend povečevanja stroškov.

7.8 Pregled vseh kazalnikov poslovanja

V naslednji tabeli so strnjeni vsi kazalniki poslovanja, ki sem jih predhodno izračunal.

Tabela 7.30 Povzetek vseh kazalnikov poslovanja

<i>Kazalniki</i>	<i>2006</i>	<i>2005</i>
Kazalniki stanja financiranja (vlaganja)		
stopnja lastniškosti financiranja	39,9 %	35,8 %
stopnja dolžniškosti financiranja	60,1 %	64,2 %
stopnja dolgoročnosti financiranja	76,2 %	77,8 %
Kazalniki stanja investiranja (naložbenja)		
stopnja osnovnosti investiranja	69,1 %	71,3 %
stopnja obratnosti investiranja	30,1 %	27,3 %
Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja		
koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	0,577	0,502
koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient)	0,155	0,173
koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient)	0,877	0,819
koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient)	1,266	1,228
Kazalniki gospodarnosti		
koeficient gospodarnosti poslovanja	1,023	1,065
koeficient celotne gospodarnosti	1,067	1,086
Kazalniki dobičkonosnosti		
koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala	0,157	0,230

8 SKLEP

Zakon o gospodarskih družbah, ki kot temeljni zakon ureja računovodstvo, predpisuje obseg in vsebino letnih poročil gospodarskih družb. Letna poročila gospodarskih družb tvorijo štirje temeljni računovodski izkazi: bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov, izkaz gibanja kapitala in priloga s pojasnili k izkazom. Zakonsko določena poročila za mala in mikro podjetja, ki ne vsebujejo kazalnikov, pa ne dajejo dovolj računovodskih informacij, na podlagi katerih se oblikujejo nove poslovne odločitve. Lastnikom malih in mikro družb največkrat ni v interesu razkriti obseg in podrobnosti poslovanja, saj je njihov cilj predvsem čim manjša davčna obveznost. Kako pomembni so kazalniki poslovanja, pa se zavedo šele, ko jim začne primanjkovati sredstev za redno poslovanje in so prisiljeni vzeti posojilo. Ob pripravi projekcije odplačila posojila se zavedo svojega zgrešenega mišljenja.

Diplomska naloga s pomočjo letnega poročila in izračunanih kazalnikov, ki so po *SRS* predpisani za srednje in velike družbe, prikazuje uspešnost družbe Lotrič, d. o. o. Sestavljena je iz teoretičnega in praktičnega dela. V teoretičnem delu diplomske naloge sem opredelil pojmovanje in sestavne dele računovodstva, gospodarske kategorije, ki jih preučuje računovodstvo, ter računovodske izkaze, s katerimi se podjetje predstavlja javnosti. V praktičnem delu pa sem analiziral poslovanje izbranega podjetja.

Pri analizi poslovanja podjetja sem iz podatkov izkaza poslovnega izida in bilance stanja komentiral podatke iz poslovnega leta 2006 in jih primerjal s prejšnjim poslovnim letom. Opisal sem vse postavke navedenih izkazov in jih prikazal v odstotkih povečanja ali zmanjšanja glede na obravnavano obdobje. Na koncu sem v tabeli prikazal še najpogosteje uporabljene računovodske kazalnike.

Analiza neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev kaže, da se je neodpisana vrednost sredstev leta 2006 nekoliko znižala. Ob predpostavki, da so se stroški amortizacije glede na prejšnje leto povečali za 22 % in da je podjetje v letu 2006 imelo izredne dogodke (kraja opreme), pa lahko sklepam, da podjetje precej sredstev namenja za novo opremo. Opazno so se povečale kratkoročne terjatve, in sicer za 28,3 %. Na drugi strani bilance pa so se v povprečju znižale kratkoročne in dolgoročne obveznosti. Iz tega izhaja, da je podjetje povečalo obseg poslovanja, hkrati pa redno odplačuje zapadle obveznosti in jih celo znižuje glede na preteklo leto.

Podjetje je v obravnavanih letih poslovalo z dobičkom. V letu 2006 je bil dobiček nekoliko manjši kot predhodno leto, saj so se stroški povečevali nekoliko hitreje kot prihodki. Večja pa je bila tudi davčna osnova in s tem davek od dohodkov pravnih oseb. Rezultat je še vedno dober.

Kazalniki stanja financiranja nam izkazujejo lastniško financiranje vseh sredstev v podjetju. Izračuni kažejo, da podjetje znižuje zadolženost glede na preteklo leto. Tako

Sklep

se je stopnja lastniškosti financiranja glede na preteklo leto znižala za 4,1 %. Za upnike je to pomemben podatek, saj predstavlja manjše tveganje glede vračil posojil, podjetje pa pridobiva visoko stopnjo neodvisnosti.

Vrednosti kazalnikov stanja investiranja so v veliki meri odvisne od panoge, s katero se ukvarja podjetje. Obravnavano podjetje je tako znižalo delež osnovnih sredstev v celotnih sredstvih in povečalo delež obratnih sredstev. Izkazano stanje je dobro.

Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja prikazujejo plačilno sposobnost obravnavanega podjetja. Kazalniki so v okviru priporočljivih meril oziroma se celo izboljšujejo.

Podjetje posluje gospodarno, kar prikazujejo vrednosti kazalnikov gospodarnosti. Vse vrednosti so nad 1. Podatki izkazujejo večje poslovne prihodke kot tudi celotne prihodke v primerjavi s poslovnimi odhodki in celotnimi odhodki. Rezultat tega pa je, da je podjetje v obeh letih poslovalo z dobičkom.

Dobre rezultate nam pokaže tudi koeficient čiste dobičkonosnosti. Izkazuje, kako je poslovodstvo upravljalo s premoženjem lastnikov. Vrednost koeficienta se je glede na preteklo leto znižala z 0,230 na 0,157. Ugotavljam, da je ne glede na znižanje koeficienta kapitalizacija še vedno dobra.

Na podlagi analize vseh računovodskih in ostalih informacij sklepam, da je bilo podjetje v poslovnem letu 2006 uspešno. Čeprav so se stroški povečevali hitreje kot prihodki, je čisti dobiček poslovnega leta 2006 še vedno pozitiven. Menim, da je podjetje poslovalo dobro. Vsekakor pa bo poslovodstvo v prihodnje moralo nameniti več pozornosti stroškom, da ti ne bi presegli prihodkov.

LITERATURA

- Hočevar, Marko, Tomaž Glažar, Milica Gostiša, Tomaž Okorn, Marija Ravnik in kolektiv avtorjev. 2005. *Praktični vodič po računovodstvu*. Ljubljana: Dashöfer.
- Hočevar, Marko in Aleksander Igličar. 1995. *Osnove računovodstva*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Lotrič, Marko. B. l. *Predstavitev*. [Http://www.lotric.si/default.asp?page=2&sp=8](http://www.lotric.si/default.asp?page=2&sp=8) (17. 11. 2006).
- Milost, Franko in Vilma Milunovič. 2001. *Obdavčitev podjetij*. Koper: Visoka šola za management.
- Mramor, Dušan. 1993. *Uvod v poslovne finance*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
- Repovž, Leon. 1994. Podjetniške finance za management. V *Management*, ur. Stane Možina, 814–847. Radovljica: Didakta.
- Slovenski inštitut za revizijo. 2007. *Slovenski računovodski standardi 2006*. 2. izd. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Turk, Ivan. 2001. *Finančno računovodstvo*. 1. izd. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Turk, Ivan, in Dane Melavc. 1994. *Uvod v računovodstvo*. Kranj: Moderna organizacija.
- Turk, Ivan, in Dane Melavc. 2001. *Računovodstvo*. Kranj: Moderna organizacija.
- Zadravec, Rajko. 2003. *Zaključni račun po novem*. Ljubljana: Primath.

VIRI

- AJPES. 2007. *Poslovi register*. [Http://www.ajpes.si/PRS/podjetje.asp?sesID=75845&maticna=178173165174213250172195185178](http://www.ajpes.si/PRS/podjetje.asp?sesID=75845&maticna=178173165174213250172195185178) (17. 11. 2006).
- Lotrič, d. o. o., Selca. 2007. *Letno poročilo 2006*. Interno gradivo, Lotrič, d. o. o., Selca.
- Lotrič, d. o. o., Selca. 2006. *Letno poročilo 2005*. Interno gradivo, Lotrič, d. o. o., Selca.
- Metodološko navodilo za predložitev letnih poročil in drugih podatkov gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov posameznikov. *Uradni list RS*, št. 4/2007.
- Slovenski računovodski standardi (SRS). *Uradni list RS*, št. 118/2005.
- Zakon o davčnem postopku (ZDavP-1). *Uradni list RS*, št. 54/2004.
- Zakon o davku od dohodka pravnih oseb (ZDDPO-1). *Uradni list RS*, št. 40/2004, št. 70/2004, št. 139/2004 in št. 108/2005.
- Zakon o davku od dohodka pravnih oseb (ZDDPO-2). *Uradni list RS*, št. 117/2006.
- Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). *Uradni list RS*, št. 42/2006 in št. 60/2006.

PRILOGE

Priloga 1 Bilanca stanja podjetja Lotrič, d. o. o., na dan 31. 12. 2006

Priloga 2 Izkaz poslovnega izida podjetja Lotrič, d. o. o., za leto 2006

Priloga 3 Izkaz bilančnega dobička podjetja Lotrič, d. o. o., za leto 2006

BILANCA STANJA NA DAN 31.12.2006

(v EUR brez centov)

POSTAVKA		2005	delež	2006	delež
SREDSTVA		848.594	100,0	872.250	100,0
A.	DOLGOROČNA SREDSTVA	605.124	71,3	602.771	69,1
I.	Neopredmetena sredstva	16.128	1,9	10.904	1,3
1.	Druga neopredmetena sredstva	1.072	0,1	730	0,1
2.	Dolgoročne premoženjske pravice	15.056	1,8	10.174	1,2
II.	Opredmetena osnovna sredstva	588.996	69,4	591.867	67,9
1.	Zemljišča in zgradbe	386.601	45,6	368.874	42,3
	a) Zemljišča	59.489	7,0	59.506	6,8
	b) Zgradbe	327.112	38,5	309.368	35,5
2.	Druge naprave in oprema	123.765	14,6	144.362	16,6
3.	Osnovna sredstva, ki se pridobivajo	78.630	9,3	78.630	9,0
	a) Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	0	0,0	0	0,0
	b) Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	78.630	9,3	78.630	9,0
III.	Dolgoročne finančne naložbe	0	0,0	0	0,0
IV.	Dolgoročne poslovne terjatve	0	0,0	0	0,0
B.	KRATKOROČNA SREDSTVA	231.785	27,3	262.848	30,1
I.	Zaloge	88.904	10,5	87.314	10,0
1.	Material	53.221	6,3	46.415	5,3
2.	Nedokončana proizvodnja in storitve	32.540	3,8	37.548	4,3
3.	Proizvodi in trgovsko blago	3.142	0,4	3.351	0,4
II.	Kratkoročne poslovne terjatve	110.219	13,0	143.361	16,4
1.	Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	110.219	13,0	141.366	16,2
2.	Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	0	0,0	1.995	0,2
III.	Kratkoročne finančne naložbe	0	0,0	0	0,0
1.	Kratkoročne finančne naložbe do drugih	0	0,0	0	0,0
IV.	Denarna sredstva	32.661	3,8	32.173	3,7
C.	KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	11.684	1,4	6.631	0,8
	ZABILANČNA SREDSTVA	0	0,0	0	0,0
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		848.594	100,0	872.250	100,0
A.	KAPITAL	303.860	35,8	348.055	39,9
I.	Vpoklicani kapital	178.184	21,0	178.184	20,4
1.	Osnovni kapital	178.184	21,0	178.184	20,4
II.	Kapitalske rezerve	0	0,0	0	0,0
III.	Rezerve iz dobička	7.111	0,8	9.322	1,1
1.	Zakonske rezerve	7.111	0,8	9.322	1,1
IV.	Preneseni čisti dobiček	70.652	8,3	118.570	13,6
V.	Čisti dobiček poslovnega leta	47.914	5,6	41.980	4,8
VI.	Prevrednotovalni popravki kapitala	0	0,0	0	0,0

Priloga 1

1.	Splošni prevrednotovalni popravek kapitala	0	0,0	0	0,0
B.	REZERVACIJE	0	0,0	0	0,0
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	356.047	42,0	316.521	36,3
	1. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	244.404	28,8	211.914	24,3
	2. Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih	104.920	13,2	100.747	11,6
	3. Druge dolgoročne poslovne obveznosti	6.723	0,8	3.860	0,4
D.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	188.687	22,2	207.674	23,8
	1. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	97.722	11,5	137.444	15,8
	2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	54.657	6,4	37.907	4,3
	3. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	36.309	4,3	32.323	3,7
E.	KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0,0	0	0,0
	ZABILANČNE OBVEZNOSTI	0	0,0	0	0,0

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA ZA LETO 2006

(v EUR brez centov)

POSTAVKA	2005	delež v prih.	2006	delež v prih.	Indeks
					06/05
1. Čisti prihodki od prodaje	714.918	94,8	805.487	92,7	113
a) Na domačem trgu	714.797	94,8	805.116	92,7	113
b) Na tujem trgu	121	0,0	371	0,0	307
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	3.768	0,5	5.008	0,6	133
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	0	0,0	0	0,0	0
4. Drugi poslovni prihodki	889	0,1	17	0,0	2
5. Stroški blaga, materiala in storitev	415.678	55,1	468.561	53,9	113
b) Stroški storitev	282.265	37,4	346.541	39,9	123
6. Stroški dela	181.635	24,1	225.280	25,9	124
a) Stroški plač	139.234	18,5	161.267	18,6	116
b) Stroški socialnih zavarovanj	25.472	3,4	28.935	3,3	114
c) Drugi stroški dela	16.930	2,2	35.078	4,0	207
7. Odpisi vrednosti	67.894	9,0	89.872	10,3	132
a) Amortizacija	67.710	9,0	82.528	9,5	122
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	0	0,0	7.344	0,8	0
c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	184	0,0	0	0,0	0
8. Drugi poslovni odhodki	10.307	1,4	8.751	1,0	85
10. Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti	19.070	2,5	22.175	2,6	116
11. Drugi prihodki (subvencije, ostali..)	34.623	4,6	58.267	6,7	168
12. Drugi odhodki	4	0,0	0	0,0	0
CELOTNI DOBIČEK ALI IZGUBA	59.639	7,9	54.281	6,2	91
13. Davek iz dobička	9.201	1,2	10.090	1,2	110
14. ČISTI DOBIČEK OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	50.438	6,7	44.191	5,1	88
POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENIH	13,07		13,78		105
ŠTEVILO MESECEV POSLOVANJA	12		12		

PODATKI IZ IZKAZA BILANČNEGA DOBIČKA ZA LETO 2006

(v EUR brez centov)

POSTAVKA		2005	2006
A.	ČISTI DOBIČEK POSLOVNEGA LETA	44.191	50.438
B.	ČISTA IZGUBA POSLOVNEGA LETA	0	0
C.	PRESENSI ČISTI DOBIČEK	118.570	70.652
Č.	PRESENSA ČISTA IZGUNBA	0	0
D.	ZMANJŠANJE KAPITALSKIH REZERV	0	0
E.	ZMANJŠANJE REZERV IZ DOBIČKA	0	0
F.	POVEČENJE REZERV IZ DOBIČKA	2.212	2.520
	1. Povečanje zakonskih rezerv	2.212	2.520
	2. Povečanje rezerv za lastne delnice in lastne poslovne deleže	0	0
	3. Povečanje statutarnih rezerv	0	0
	4. Povečanje drugih rezerv iz dobička	0	0
G.	BILANČNI DOBIČEK	160.549	118.570
H.	BILANČNA IZGUBA	0	0

